

POLITIET
POLITIDIREKTORATET

RESSURSANALYSE FOR 2019

UTGIFTER OG BEMANNING I POLITIET

INNHOOLD

1	SAMMENDRAG	3
2	OVERORDNET UTVIKLING I UTGIFTER	5
2.1	Generelle nøkkeltall	5
2.1.1	Regnskapsførte utgifter	5
2.1.2	Driftsutgifter	5
2.2	Overordnet fordeling av driftsutgifter	6
2.2.1	Fordeling av politiets driftsutgifter	6
2.2.2	Fordeling av driftsutgifter i politidistriktene	7
2.2.3	Fordeling av driftsutgifter i særorganene	7
2.2.4	Fordeling av driftsutgifter i <i>Andre enheter</i>	8
2.3	Politidistriktenes økonomiske handlingsrom	8
3	PERSONELLUTGIFTER	11
3.1	Personellutgifter	11
3.2	Lønnsutgifter	11
3.3	Overtid i politiet	12
4	ANDRE DRIFTSUTGIFTER	13
4.1	Eiendom, bygg og anlegg (EBA)	13
4.1.1	Husleie i politidistriktene	13
4.2	Materiellutgifter	14
4.2.1	IKT-materiell	14
4.2.2	Transport	15
4.2.3	Utgifter til bil	15
4.2.4	Status kjøretøy	16
4.1	Tjenester	18
4.1.1	IKT-tjenester	18
4.1.2	Tjenesteutgifter i politidistriktene	19
5	BEMANNING OG DEKNINGSGRAD	20
5.1	Bemanningsgrad	20
5.2	Dekningsgrad	22
5.3	Fremskriving av bemanning og dekningsgrad	22
5.4	Geografiske og funksjonelle driftsenheter	23
5.4.1	Funksjonelt organisert, men geografisk plassert	24
6	VEDLEGG 1 FORMÅL, INNRETNING OG DATAKILDER	25
6.1	Formål	25
6.2	Innretning og avgrensning	25
6.3	Organisatoriske endringer	26
6.4	Datakilder og databehandling	26
7	VEDLEGG 2 TABELLER OG FIGURER	28
8	VEDLEGG 3 TABELLER OG FIGURER	31
9	VEDLEGG 4 TABELLER OG FIGURER	33
10	VEDLEGG 5 TABELLER OG FIGURER	38
11	VEDLEGG 6 KONTOOVERSIKT	42

1 SAMMENDRAG

Politiets ressursanalyse skal understøtte en kunnskapsbasert styring av ressursene i politiet.

Driftsutgifter samlet

Sammenlignet med 2018 økte driftsutgiftene i politiet med 1,2 mrd. kroner i 2019, målt i nominelle kroner. Totalt utgjorde driftsutgiftene 19,2 mrd. kroner i 2019.

Politidistriktenes driftsutgifter økte med 3,4 prosent fra 2018 til 2019. Særorganene hadde en realvekst på 1,5 prosent i samme periode. Driftsutgiftene i *Andre enheter* hadde en reell økning på hele 10,6 prosent. Denne økningen skyldes blant annet at flere store kostnadsdrivere i utviklingsporteføljen primært ble utgiftsført på Politidirektoratet og Politiets IKT-tjenester. Dette gjelder spesielt prosjektene "Nye helikoptre", "Nye datasentre" og "Programmet Nye pass og ID-kort".

Personell

Utgiftene til personell er den største utgiftsposten i politiet og utgjorde 75 prosent av de totale driftsutgiftene i 2019, som er på linje med nivået tidligere år. Denne andelen er langt høyere i politidistriktene og særorganene enn i *Andre enheter*. Under 50 prosent av driftsutgiftene går til personell i *Andre enheter*, mens andelen utgjorde 82 prosent i politidistriktene og 79 prosent i særorganene.

Det var totalt 17 048 årsverk i politiet i 2019, hvorav 10 132 av årsverkene var politistillinger (målt som årlig gjennomsnitt). Totalt sett har antall politistillinger i etaten økt med 1 105 årsverk siden 2015 (målt som årlig gjennomsnitt). 1 077 av disse stillingene har gått til styrking av bemanningen i politidistriktene.

De nominelle lønnsutbetalingene i politiet økte med 7 prosent fra 2018 til 2019. Økningen skyldes både flere årsverk i politiet og lønnsvekst, samt at deler av lønnsutbetalingene ble forskjøvet fra 2018 til 2019 som følge av forsinkelser i lønnsforhandlingene.

Politidekningen – målt som antall politiårsverk per 1 000 innbygger – var 1,94 ved utgangen av 2019, en marginal nedgang fra 1,95 ved utgangen av 2018. For å nå 2,0 politiårsverk pr. 1 000 innbyggere i 2020, må antall politiårsverk i politiet – inklusiv PST (den sentrale enhet) – øke med om lag 375 innen utgangen av 2020.

Politidistriktene er organisert med lederstøttetaber og med funksjonelle og geografiske driftsenheter. Tall fra utgangen av 2019 viser at i overkant av 58 prosent av politiårsverkene er organisert i geografiske driftsenheter og om lag 42 prosent er organisert i funksjonelle enheter og lederstøttetaber. Det er imidlertid store distriktsvise forskjeller. En forklaring på variasjonene i fordelingen er blant annet ulike valg i forbindelse med plassering av funksjoner på funksjonelt eller geografisk nivå.

Eiendom, bygg, og anlegg (EBA)

Utgiftene til EBA utgjorde 9 prosent av de totale driftsutgiftene i etaten i 2019, på linje med nivået de siste årene. Størstedelen er tilknyttet husleie som utgjorde 81 prosent av de totale EBA-utgiftene i 2019. Fra 2018 til 2019 økte husleiekostnadene i politidistriktene med 44 mill. kroner (4,3 prosent), målt i faste 2019-kroner. Gjennomsnittlig husleieutgift per årsverk i politidistriktene utgjorde 75 400 kroner i 2019.

Materiell

I 2019 ble det brukt 2,19 mrd. kroner på materiell, som utgjør 12 prosent av politiets driftsutgifter i 2019. Den største materiellutgiften er tilknyttet IKT-materiell og utgjorde 974 mill. kroner i 2019. I politidistriktene er utgifter til transportmidler, og da særlig utgifter til bil, den største materiellutgiften.

Tjenester

Tjenester er en utgiftspost som dekker kjøp av tjenester fra private firmaer, selvstendig næringsdrivende og andre offentlige etater. I 2019 utgjorde kostnader tilknyttet tjenester 879 mill. kroner i politiet, tilsvarende 5 prosent av driftsutgiftene. Det var utgifter til IKT-tjenester som utgjorde majoriteten av disse utgiftene med 58 prosent. En stor del av disse midlene blir brukt til innleie av ekstern bistand i forbindelse med utvikling av tjenester i politiet. Politidistriktene sto for 31 prosent av tjenesteutgiftene i 2019. Over halvparten av dette var utgifter til lege- og tolketjenester.

Politidistriktenes handlingsrom

På tross av økte budsjetter er den økonomiske situasjonen stram for politidistriktene. Det økonomiske handlingsrommet beskriver politidistriktets frie driftsmidler på kort sikt. Med frie driftsmidler menes de budsjettmidlene som politidistriktene har tilgjengelig etter de faste utgiftene (lønn og husleie) er dekket. De frie driftsmidlene skal blant annet dekke utgifter til drift og innkjøp av biler, politiutstyr, reiser, kurs og ekstern bistand. I 2019 var det gjennomsnittlige handlingsrommet i politidistriktene om lag 127 300 kroner per årsverk. Dette var en reduksjon på om lag 5 700 kroner fra 2018 og er på det laveste i perioden 2015-2019. Det er betydelige forskjeller i handlingsrom mellom politidistriktene.

Tallgrunnlaget i rapporten

Tallgrunnlaget for alle tabeller og figurer i rapporten, finnes tilgjengelig på <https://www.politiet.no/aktuelt-tall-og-fakta/tall-og-fakta/ressursanalyse/>

2 OVERORDNET UTVIKLING I UTGIFTER

2.1 Generelle nøkkeltall

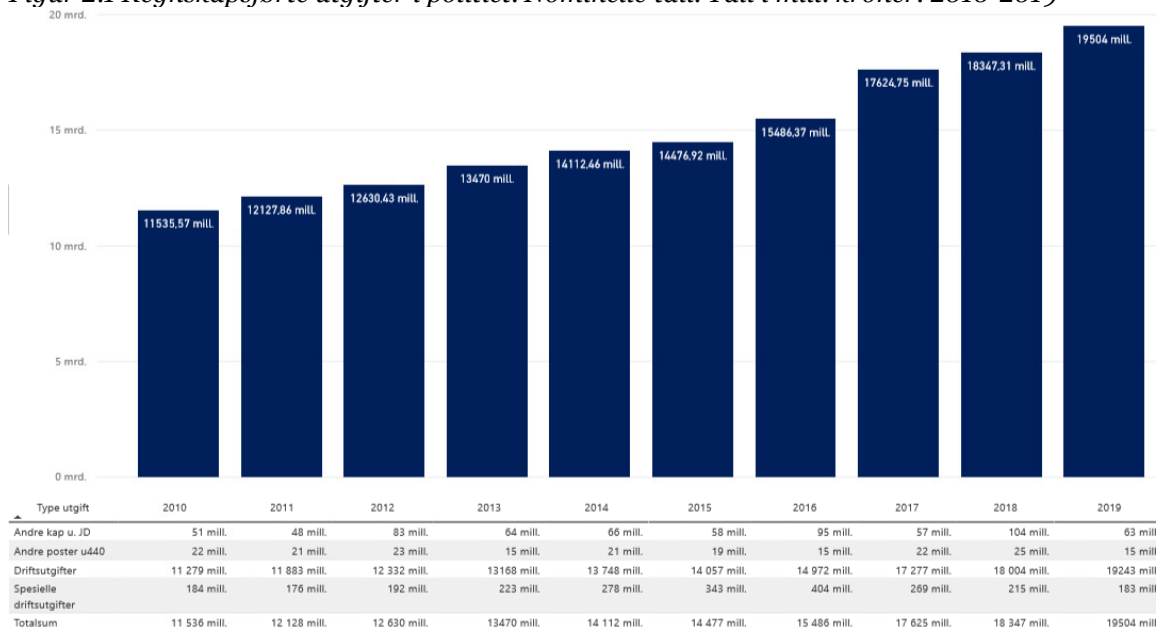
2.1.1 Regnskapsførte utgifter

I 2019 var de totale nominelle regnskapsførte utgiftene i politiet 19,5 mrd. kroner, se figur 2.1. Driftsutgiftene utgjorde 19,2 mrd. kroner i 2019, en økning på 6,8 prosent fra året før.

Spesielle driftsutgifter er knyttet til asyl og andre utlendingssaker. Som det fremgår av figuren har spesielle driftsutgifter vært på et lavere nivå de siste årene sammenlignet med tidligere år. Det er kun driftsutgifter som brukes videre i rapporten.¹

Med mål om å gjøre offentlig forvaltning mer effektiv, innførte Regjeringen i 2015 en avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform (ABE-reformen). Det forutsettes i reformen at alle statlige virksomheter gjennomfører tiltak for å bli mer effektive, og at deler av «gevinsten fra mindre byråkrati og mer effektiv bruk av pengene» overføres til fellesskapet gjennom de årlige budsjettene. Dette utgjorde 87,4 mill. kroner for politiet i 2019.

Figur 2.1 Regnskapsførte utgifter i politiet. Nominelle tall. Tall i mill. kroner. 2010-2019¹⁾

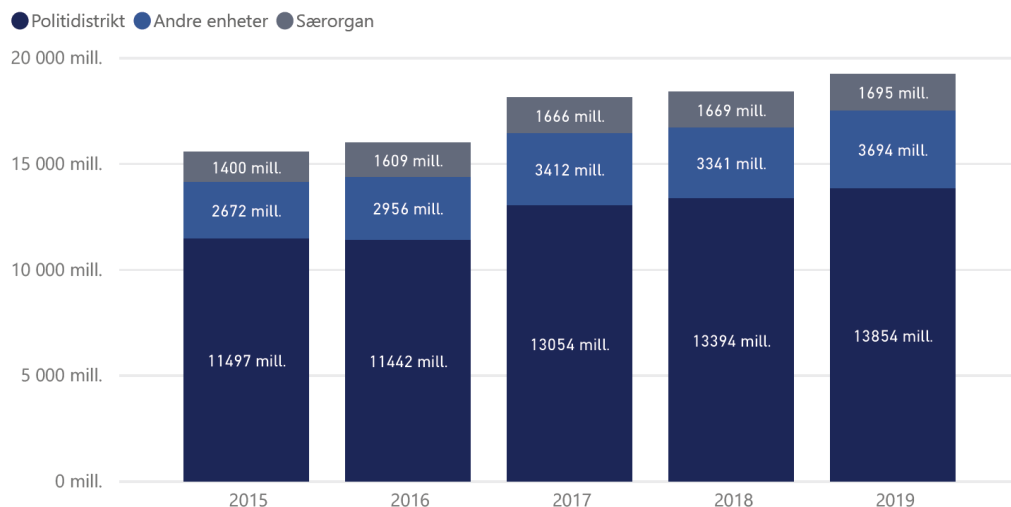
¹⁾ Det er et brudd i tallserien fra og med 2017. Fra 1. januar 2017 ble pensjonskostnader utgiftsført som en driftsutgift. Kilde: Politidirektoratet

2.1.2 Driftsutgifter

Driftsutgiftene i politidistriktene økte reelt med 3,4 prosent fra 2018 til 2019, se figur 2.2. Realveksten i driftsutgiftene til særorgan og *Andre enheter* var henholdsvis 1,5 og 10,6 prosent fra 2018 til 2019. Veksten i driftsutgiftene til *Andre enheter* skyldes blant annet at flere store kostnadsdrivere i utviklingsporteføljen primært ble utgiftsført i Politidirektoratet og Politiets IKT-tjenester, se detaljer i avsnitt 2.2.4.

¹ Kap.post 044045 er inkludert som driftsutgifter i årets analyse, da alt som er ført på kap.post 044045 tidligere ble ført på kap.post 044001.

Figur 2.2 Driftsutgifter i politidistrikt, særorgan og Andre enheter i politiet. Faste 2019-kroner. Tall i mill. kroner. 2015-2019¹⁾

¹⁾ Det er et brudd i tallserien fra og med 2017. Fra 1. januar 2017 ble pensjonskostnader utgiftsført som en driftsutgift. Kilde: Politidirektoratet

2.2 Overordnet fordeling av driftsutgifter

2.2.1 Fordeling av politiets driftsutgifter

Som det fremkommer av tabell 2.1 og figur 2.3 var den største utgiftsposten i politiet personellutgifter, og utgjorde om lag 75 prosent av de totale driftsutgiftene i 2019.² Personellutgiftene var den utgiftsposten som økte mest i absolutte tall fra 2018 til 2019, målt i faste 2019-kroner. Dette har blant annet sammenheng med økt bemanning i politiet. Materiellutgiftene økte med 211 mill. kroner fra 2018 til 2019.

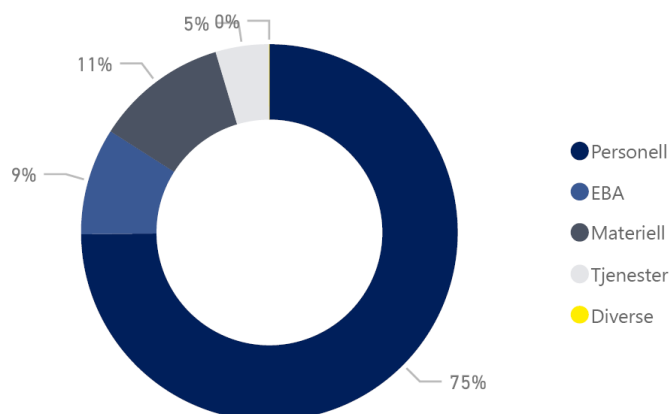
Tabell 2.1 Driftsutgifter i politiet. Tall i mill. kroner. Faste 2019-kroner. 2018-2019

Utgiftspost	2018	2019	Endring i mill. kroner	Endring i %
1. Personell	13 869 mill.	14 404 mill.	535 mill.	3,85 %
2. EBA	1 681 mill.	1 766 mill.	85 mill.	5,04 %
3. Materiell	1 976 mill.	2 188 mill.	211 mill.	10,70 %
4. Tjenester	869 mill.	879 mill.	10 mill.	1,11 %
5. Div	9 mill.	7 mill.	-1 mill.	-14,29 %
Totalt	18 404 mill.	19 243 mill.	839 mill.	4,56 %

Kilde: Politidirektoratet

² Resultatene som fremkommer i denne rapporten avviker noe fra resultatene som fremkommer i *Politiets årsrapport 2019*. Årsaken til dette er at driftsutgiftene i denne rapporten også inkluderer regnskapskapittelene til Politihøgskolen og Grensekommisariatet. I tillegg er det brukt noe ulik definisjon på kategoriene som benyttes.

Figur 2.3 Fordeling av politiets driftsutgifter. Prosent. 2019

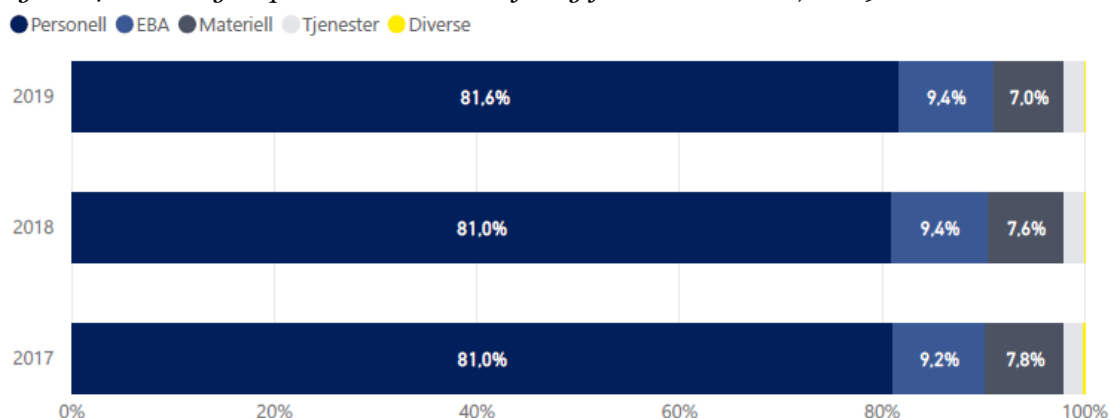

Kilde: Politidirektoratet

2.2.2 Fordeling av driftsutgifter i politidistriktene

Personellutgiftene utgjorde 82 prosent av de samlede driftsutgiftene i politidistriktene i 2019, se figur 2.4. Denne andelen er 7 prosentpoeng høyere enn for etaten samlet. Andelen EBA-utgifter i politidistriktene utgjorde 9 prosent i 2019. Som det fremgår økte personellkostnadene og EBA-kostnadene relativt til materiellkostnader i perioden.³

Figur 2.4 Fordeling av politidistriktenes driftsutgifter. Prosent. 2017-2019

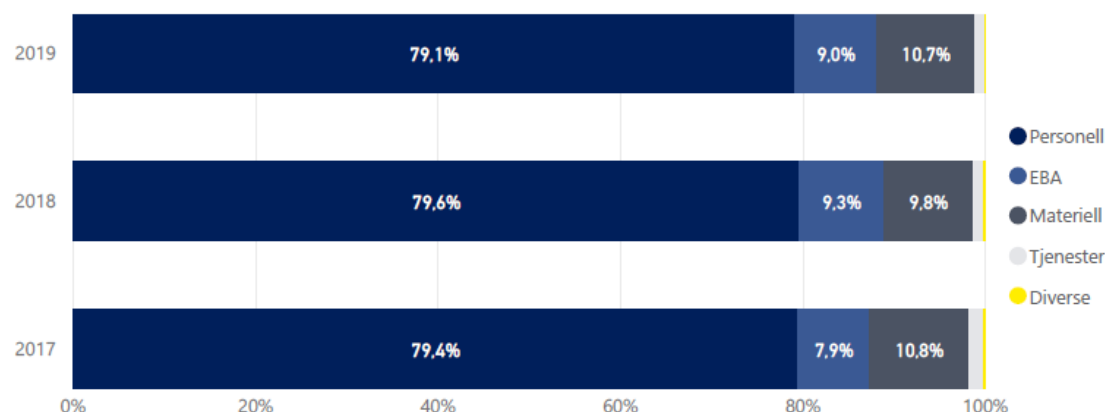
Kilde: Politidirektoratet

2.2.3 Fordeling av driftsutgifter i særorganene

Kripos, Politiets utlendingsenhet, ØKOKRIM og Utrykningspolitiet utgjør gruppen særorganer i denne rapporten. Særorganene har en fordeling av driftsutgifter som er forholdsvis lik politidistriktene, se figur 2.5. Andelen personell- og EBA-utgifter utgjorde henholdsvis 79 og 9 prosent av særorganenes totale driftsutgifter i 2019. Andelen materiell- og tjenesteutgifter utgjorde henholdsvis 11 og 1 prosent i 2019.

³ Se vedlegg 2, figur 7.1, for fordeling av politidistriktenes driftsutgifter per enhet i 2019, og figur 7.2 for driftsutgifter per politidistrikt for perioden 2018-2019.

Figur 2.5 Fordeling av særorganenes driftsutgifter. Prosent. 2017-2019

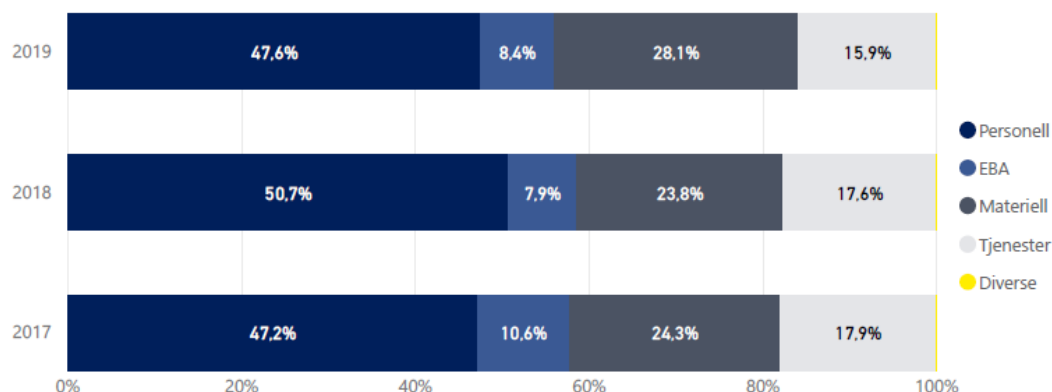

Kilde: Politidirektoratet

2.2.4 Fordeling av driftsutgifter i Andre enheter

Enhetene Politihøgskolen, Grensekommissariatet, Nasjonalt ID-senter, Politidirektoratet, Politiets Fellestjenester og Politiets IKT-tjenester utgjør *Andre enheter* i denne rapporten. I figur 2.6 fremkommer fordelingen av driftsutgiftene i *Andre enheter* i 2019. Driftsutgiftene i *Andre enheter* økte med til sammen 398 mill. kroner i 2019. Økningen kan i stor grad forklares med at flere større kostnadsdrivere i utviklingsportefølgen⁴ ble kostnadsført på Politidirektoratet og Politiets IKT-tjenester. Dette gjelder spesielt prosjektene "Nye helikoptre", "Nye datasentre" og "Programmet Nye pass og ID-kort" som tilsammen utgjorde 71 prosent av utgiftene til utviklingsporteføljen i 2019.⁵ Disse enhetenes totale driftsutgifter omfatter dermed utgifter tilknyttet felles investeringer for hele etaten. Politiets IKT-tjenester har også ansvar for sentralisert drift av sambandsløsningene i politiet, nye datahaller og politiets lisens- og driftsavtaler. Dette er utgifter som er uavhengig av denne enhetens «ordinære» drift.

Figur 2.6 Fordeling av Andre enheters driftsutgifter. Prosent. 2019

Kilde: Politidirektoratet

2.3 Politidistriktenes økonomiske handlingsrom

Med økonomisk handlingsrom menes mulighet til å styre gitt økonomiske rammebetingelser. Det økonomiske handlingsrommet beskriver politidistriktets frie driftsmidler på kort sikt. Med frie driftsmidler menes de driftsmidlene som ikke blir benyttet til å dekke «faste» utgifter. Utgifter til lønn og husleie kan på kort sikt karakteriseres som relativt faste. Det kortsiktige økonomiske handlingsrommet er dermed definert som driftsmidler som ikke er lønn⁶ eller

⁴ Utviklingsporteføljen skal bidra til å utvikle og tilrettelegge for bedre polititjenester i årene fremover. I 2019 utgjorde porteføljen om lag 770 mill. kroner.

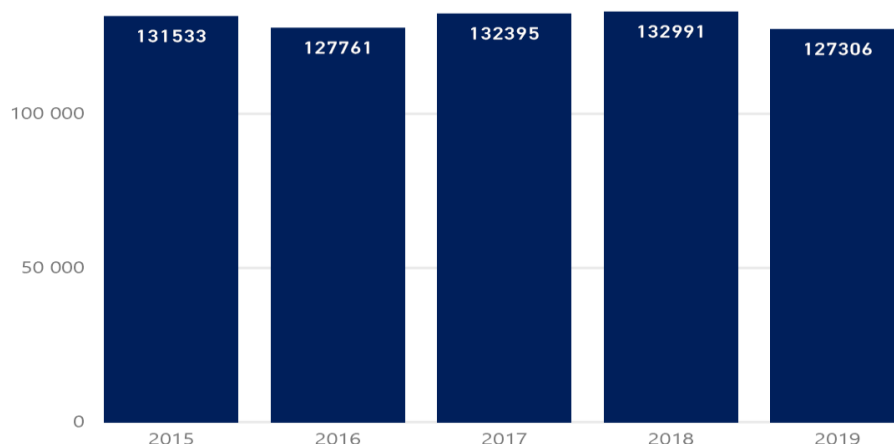
⁵ Se vedlegg 2, figur 7.3, for driftsutgifter fordelt på særorgan og *Andre enheter* i perioden 2018-2019.

⁶ Lønn inkluderer lønn, overtid, arbeidsgiveravgift, lønnsgodtgjørelse, refusjoner og pensjonspremie. Det er en forenkling å definere alle lønns- og overtidsgiftene som faste. En del av overtidsgiftene skyldes ekstraordinære hendelser som det er vanskelig å planlegge for, mens noe av overtidsgiftene i større grad kan styres.

husleie.⁷ Det er også andre type utgifter utenom lønn og husleie som kan karakteriseres som relativt faste for politidistriktene. For eksempel kan et politidistrikt med store geografiske avstander oppleve reiseutgifter som faste i større grad enn et politidistrikt med små geografiske avstander. Enkelte kostnader til materiell og utstyr som er nødvendig for å løse arbeidsoppgavene bidrar også til at deler av de frie driftsmidlene kan oppleves som bundne på kort sikt. For at indikatoren ikke skal bli for kompleks, er det imidlertid ikke korrigert for slike forhold. Figur 2.7 viser politidistriktenes kortsiktige handlingsrom i perioden 2015-2019. Fra 2018 til 2019 ble det gjennomsnittlige handlingsrommet i politidistriktene redusert med om lag 5 700 kroner per årsverk.

Det er flere forhold som kan tyde på at handlingsrommet er lavere enn det indikatoren isolert sett gir uttrykk for. Det er måltall for ansettelse av politiårsverk i politidistriktene. Politidistriktene hadde ved utgangen av 2018 og 2019 et negativt avvik på henholdsvis 201 og 274 årsverk fra måltallet. Politidistriktene antas å benytte vakanser for å skape handlingsrom til innkjøp av nødvendig materiell (biler), EBA oppgraderinger o.l. Handlingsrommet ville vært enda lavere i disse årene dersom måltallet var nådd. Et annet forhold er knyttet til at prisøkningen på investeringer i politiet øker mer enn det generelle prisnivået i samfunnet, for eksempel er det langt dyrere å kjøpe en patruljebil i dag enn for 10 år siden grunnet nye krav til utrustning i biler. Dette betyr at "kjøpekraften" til handlingsrommet ikke dekker like mye som tidligere. Utstrakt bruk av øremerkede midler vil også bidra til å øke handlingsrommet slik indikatoren er utformet, men midlene kan ikke brukes fritt. Politidistriktene har de seneste årene blant annet fått øremerkede midler til barnehus og til prosjekt *POID* som skal tilrettelegge for produksjon av nye pass og ID-kort. Handlingsrommet angir da ikke politidistriktenes fleksibilitet til å innrette tjenesteproduksjon.

Figur 2.7 Gjenværende midler etter lønn og husleie per årsverk i politidistriktene. Faste 2019 - kroner. 2015-2019

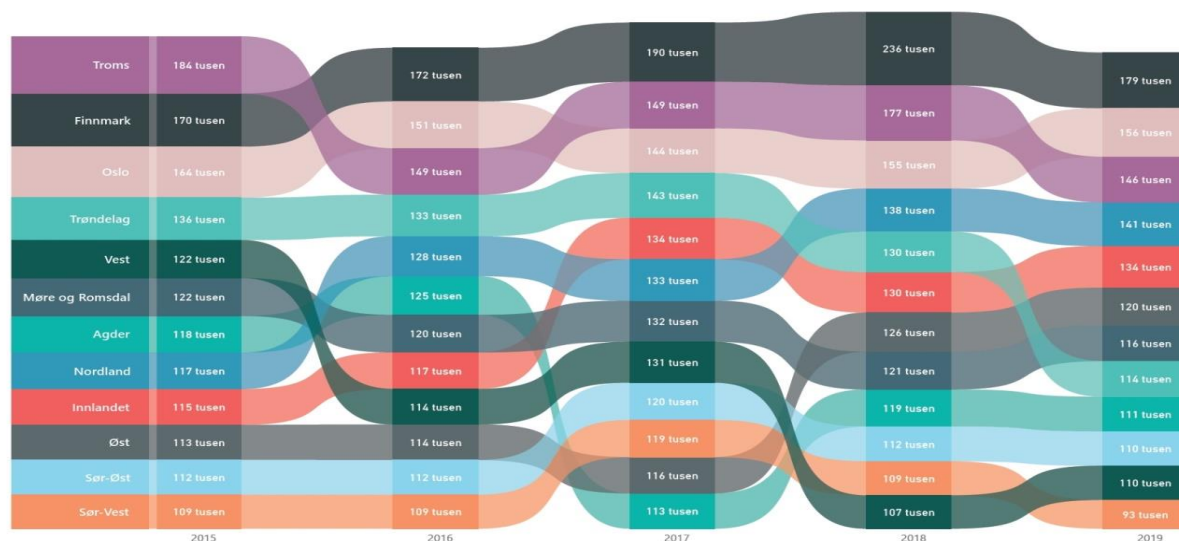
Kilde: Politidirektoratet

I figur 2.8 rangeres det økonomiske handlingsrommet per årsverk i politidistriktene etter størrelse i perioden 2015-2019.⁸

⁷ Se vedlegg 2, figur 7.4 for utgifter til lønn og husleie i prosent av totale driftsutgifter per politidistrikt i 2019.

⁸ I figur 2.7 og 2.8 blir det kortsiktige handlingsrommet beregnet med faktiske regnskapstall. Ved en slik tilnærming vil et overforbruk i forhold til disponibel ramme bidra til å trekke opp handlingsrommet og et underforbruk vil bidra til å trekke ned handlingsrommet. Se vedlegg 2, figur 7.5, for politidistriktenes kortsiktige handlingsrom målt opp mot tildelt ramme.

Figur 2.8 Rangering og utvikling av politidistriktenes kortsiktige, økonomiske handlingsrom. Faste 2019-kroner. Tall i tusen kroner. 2015-2019¹⁾

¹⁾ I forbindelse med at deler av Midtre Hålogaland politidistrikt ble overført fra Nordland politidistrikt til Troms politidistrikt i mai 2017, ble også budsjett og ansvar for kostnader overført mellom distriktene. Dette har medført et brudd i tallserien for disse politidistriktene.
Kilde: Politidirektoratet

Det er flere forhold som vanskeliggjør sammenligning mellom politidistriktene⁹:

- Lavere arbeidsgiveravgift i Troms politidistrikt og ingen arbeidsgiveravgift i Finnmark politidistrikt gir lavere lønnsutgifter for disse politidistriktene.¹⁰
- Enkelte politidistrikt har særoppgaver som krever investeringsmidler. Det gjelder for eksempel Oslo politidistrikt som har betydelige utgifter knyttet til nasjonale beredskapsressurser.
- Forskjellige lønnsnivå for ansatte mellom politidistriktene.

⁹ For en grundigere gjennomgang av årsaker til forskjellige andeler av faste utgifter, se kapittel 6 i Ressursanalyse 2017.

¹⁰ For enkelte politidistrikt var utgiftene til personell lavere enn budsjettet i 2019 grunnet treghet i tilsettingsprosesser.

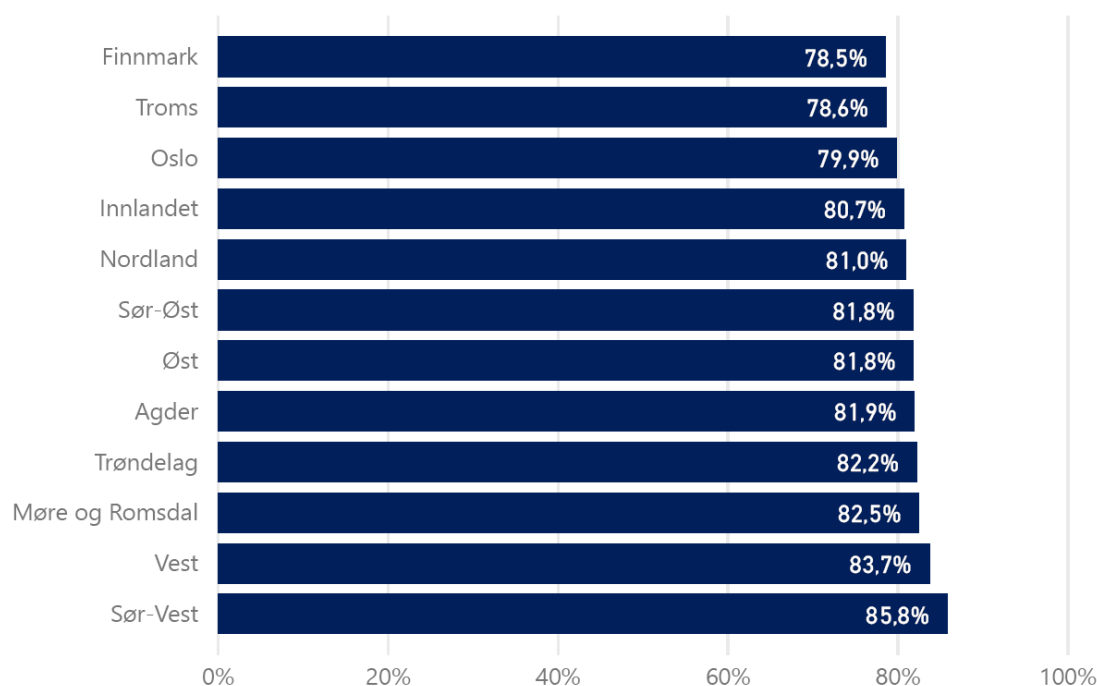
3 PERSONELLUTGIFTER

3.1 Personellutgifter

Utgifter til personell er den største utgiftsgruppen i politiet. I 2019 var det 17 048 årsverk totalt i politiet, målt som årlig gjennomsnitt¹¹, se kapittel 5. Personellutgifter består av utgifter tilknyttet lønn og godtgjørelser til alle ansatte. Utgiftsposten omfatter i tillegg refunderbare lønnsutgifter, trygder, pensjoner, arbeidsgiveravgift samt utgifter til møter, kurs og reiser.

I gjennomsnitt går 82 prosent av driftsutgiftene i politidistriktene til personellutgifter, ref. figur 2.4. Andelen varierer fra 79 prosent i Finnmark politidistrikt og Troms politidistrikt til 86 prosent i Sør-Vest politidistrikt, se figur 3.1. Sør-Vest politidistrikt har hatt en betydelig økning i antall årsverk, målt som årlig gjennomsnitt, som blant annet kan ha bidratt til høy andel personellutgifter. I Finnmark politidistrikt og Troms politidistrikt betales det lavere arbeidsgiveravgift enn i resten av landet. Det vil isolert sett trekke ned personellutgiftene i disse politidistriktene. Ulike bemanningsnivåer, samt ulike prioriteringer med hensyn på utgifter til andre komponenter som lokaler, materiell og tjenester er også med på å forklare forskjellene mellom politidistriktene.¹²

Figur 3.1 Personellutgiftenes andel av driftsutgiftene i politidistriktene. Prosent. 2019

Kilde: Politidirektoratet

3.2 Lønnsutgifter

I 2019 var den samlede lønnsutbetalingen¹³ for politiet 11,6 mrd. kroner. Tabell 3.1 viser utviklingen i den totale lønnsutbetalingen for politiet i perioden 2015-2019. Fra 2018 til 2019 økte de nominelle lønnsutgiftene med 7,0 prosent. Økningen skyldes både flere årsverk i politiet og lønnsvekst, samt at deler av lønnsutbetalingene ble forskjøvet fra 2018 til 2019 som følge av forsinkelser i lønnsforhandlingene. I 2017 var det også forsinkelser i de lokale lønnsforhandlingene som medførte at lønnstillegget for majoriteten av ansatte i politiet først

¹¹ Se vedlegg 1 for dokumentasjon av hvordan årsverk er beregnet.

¹² Se vedlegg 3, figur 8.1, for personellutgiftenes andel av driftsutgiftene i særorgan og Andre enheter i 2019.

¹³ Samlede lønnsutbetalinger inkluderer grunnlønn, faste tillegg, faste variable tillegg, overtid og annen variabel lønn, lønn til timelønne og pensjonister, samt ferieoppgjør. Enkelte faste lønnstillegg knyttet til utenlandstjeneste er utelatt. Pensjonskostnader, arbeidsgiveravgift og refusjoner fra NAV er ikke medregnet.

utbetalt i 2018. Justert for lønnsforskyvningene i 2017 og 2018 utgjorde økningen i lønnsutbetalingene anslagsvis 5,2 prosent i 2017, 5,7 prosent i 2018 og 5,8 prosent i 2019.¹⁴ Fra 2018 til 2019 økte antall årsverk i politiet med om lag 390 årsverk, målt som årlig gjennomsnitt. Politiet har over tid fått økte bevilgninger som har vært øremerket til nye stillinger, se detaljer i kapittel 5.

Tabell 3.1 Totale lønnsutbetalinger i politiet. Nominelle tall. 2015-2019^{1) 2)}

År	2015	2016	2017	2018	2019
Total lønnsutbetaling i mrd. kroner	9,3	9,8	10,2	10,8	11,6
Økning i mill. kroner	578	485	480	571	754
Økning i prosent	6,6 %	5,2 %	4,9 %	5,6 %	7,0 %
Endring i antall lønnede årsverk, inkl. foreldrepermisjoner (basert på et årlig gj.snitt)	640	444	510	502	389

¹⁾ Tallene inkluderer lønnsutbetalinger til både fastlønte, timelønnede og medarbeidere på pensjonistvilkår. Enkelte lønnsarter som i all vesentlighet benyttes for utbetaling til eksterne (eks. tolker, forliksrådsmedlemmer og andre honorarmottakere) er utelatt. Dette gjelder også lønnsarter for sluttvederlag da de som mottar sluttvederlag ikke lenger ansatt i etaten.

²⁾ Som følge av forsinkelser i de lokale forhandlingene i 2017 er lønnstillegget for majoriteten av ansatte i politiet først utbetalt i 2018. Tilsvarende er deler av lønnstillegget for 2018 først utbetalt i 2019. Tallene for 2017-2019 er derfor ikke direkte sammenlignbare med tallene for 2015 og 2016.

Kilde: Politidirektoratet

3.3 Overtid i politiet

Tabell 3.2 viser en oversikt over ulike nøkkeltall for overtidbruk i politiet fra 2015 til 2019. Per årsverk har overtidutbetalingene blitt redusert med om lag 3 800 kroner i perioden, målt i nominelle tall. Antall overtidstimer per årsverk ble redusert med 19 prosent i samme periode. Det er en nedadgående trend i antall overtidstimer og overtidutbetaling per årsverk fra 2015 til 2019. Det er ikke gjort nærmere analyser om dette skyldes bedre styring, etablering av felles tjenestekontor, flere medarbeidere å dele arbeidsbyrden på eller om det er andre forklaringer på denne utviklingen.¹⁵

Tabell 3.2 Nøkkeltall for overtidbruk i politiet. Nominelle tall. 2015-2019^{1) 2) 3)}

År	2015	2016	2017	2018	2019
Totale overtidskostnader	529 266 937	532 921 221	530 013 272	523 192 008	525 788 152
Andel overtidskostnader av total lønnsutbetaling	5,7 %	5,5 %	5,2 %	4,8 %	4,5 %
Antall utbetalte overtidstimer	996 620	993 038	971 607	944 437	901 148
Overtidsutbetaling pr. årsverk	34 654	33 914	32 683	31 299	30 843
Antall overtidstimer pr. årsverk	65	63	60	56	53

¹⁾ Som følge av forsinkelser i de lokale forhandlingene i 2017 er lønnstillegget for majoriteten av ansatte i politiet først utbetalt i 2018. Tilsvarende er lønnstillegget for 2018 først utbetalt i 2019. Tallene for 2017-2019 er derfor ikke direkte sammenlignbare med tallene for 2015 og 2016.

²⁾ Tallene i tabellen er basert på utbetalt overtid, ikke opptjent overtid.

³⁾ Tallene inkluderer overtid ved refunderbare oppdrag.

Kilde: Politidirektoratet

¹⁴ Det var medlemmer tilknyttet organisasjonene YS, LO og UNIO som opplevde forsinkelser i de lokale lønnsforhandlingene i 2017 og 2018. For å få et anslag på økningen i lønnsutbetalingene justert for lønnsforskyvningene, har potten som ble tildelt disse gruppene blitt lagt til lønnsutbetalingene det året de skulle ha blitt utbetalt og trukket ut av lønnsutbetalingene det året de ble utbetalt.

¹⁵ Se vedlegg 3, figur 8.2, for antall overtidstimer per politiårsverk i politidistriktene (2018-2019), og figur 8.3 for antall overtidstimer per årsverk i særorgan og Andre enheter (2018-2019).

4 ANDRE DRIFTSUTGIFTER

I dette kapittelet gjennomgås politiets driftsutgifter tilknyttet utgiftspostene EBA, materiell og tjenester. I 2019 utgjorde utgiftspostene EBA, materiell og tjenester samlet sett om lag 25 prosent av de samlede driftsutgiftene i politiet. Utgiftspostene EBA, materiell og tjenester er bygget opp av følgende undergrupper:

Utgiftspost	Undergrupper
EBA	Husleie, drift, energi, vedlikehold og diverse
Materiell	IKT, transport, politiutstyr, kontor, inventar, annonser og profilering, kjøp av varer for videresalg og diverse
Tjenester	IKT, tolketjenester, legetjenester, andre tjenester, administrative konsulenttjenester, etterforskningstjenester, juridiske tjenester, økonomitjenester, utdanningstjenester, andre fremmede tjenester og diverse.

4.1 Eiendom, bygg og anlegg (EBA)

I 2019 var driftsutgiftene til EBA i underkant 1,8 mrd. kroner. Husleie var den største undergruppen i EBA-utgifter og utgjorde om lag 81 prosent av de totale EBA-utgiftene i 2019, se tabell 4.1.^{16 17}

Tabell 4.1 EBA-utgifter i politidistrikt, særorgan og Andre enheter. Tall i mill. kroner. 2019

EBA-utgifter	Politidistrikt	Særorgan	Andre enheter	Totalsum	Prosent av totale utgifter
husleie	1 049 mill.	132 mill.	242 mill.	1 423 mill.	81%
energi	84 mill.	11 mill.	17 mill.	111 mill.	6%
drift	70 mill.	5 mill.	25 mill.	99 mill.	6%
div	64 mill.	4 mill.	21 mill.	89 mill.	5%
vedlikehold	37 mill.	2 mill.	5 mill.	43 mill.	2%
Totalt	1 303 mill.	152 mill.	310 mill.	1 766 mill.	100%

Kilde: Politidirektoratet

4.1.1 Husleie i politidistriktene

Politiet er avhengig av lokaler fordelt over hele landet for å kunne operere effektivt og ha et stasjonært og stabilt møtepunkt med befolkningen. Tabell 4.2 viser hvordan husleiekostnadene har utviklet seg i politidistriktene i perioden 2015-2019, målt i faste 2019-kroner.¹⁸ Fra 2018 til 2019 økte husleiekostnadene i politidistriktene med 44 mill. kroner.¹⁹ Det er store variasjoner mellom politidistriktene i hvor mye som benyttes til husleie. Dette skyldes blant annet at behov for antall lokasjoner og pris per kvm varierer. Samtidig har det vært naturlig at utgiftene øker som følge av økt antall ansatte. I flere politidistrikter har man flyttet inn i nye politibygger med et betydelig høyere gjennomsnittlig prisnivå.

Enkelte politidistrikt, som for eksempel Agder politidistrikt, har hatt stabile husleiekostnader fra 2015 til 2019. Husleiekostnadene i Troms politidistrikt har økt i denne perioden. Dette har blant annet sammenheng med at Midtre Hålogaland politidistrikt ble delt og slått sammen med henholdsvis Troms og Nordland politidistrikt fra 1.1.2016. I en overgangsperiode, fra begynnelsen av januar 2016 til utgangen av april 2017, ble Midtre Hålogaland politidistrikt styrt av Nordland politidistrikt og regnskaps- og bemanningstall for Midtre Hålogaland inngikk i denne perioden i Nordland politidistrikt. Fra mai 2017 ble årsverk og driftsmidler fordelt fra Nordland til Troms politidistrikt. Dette medførte følgelig en reduksjon i husleieutgiftene til Nordland politidistrikt og en økning i husleieutgiftene til Troms politidistrikt.

¹⁶ Se vedlegg 4, tabell 9.1 for EBA-utgifter per enhet i 2019.

¹⁷ Felleskostnader er inkludert i husleie og kan inneholde komponenter som energi og renhold.

¹⁸ Se vedlegg 4, figur 9.1 for andel av driftsutgifter til husleie i særorganene og Andre enheter i 2019.

¹⁹ Se vedlegg 4, tabell 9.2 for utgifter til husleie per årsverk i politidistriktene. 2015-2019.

Tabell 4.2 Utgifter til husleie per politidistrikt. Faste 2019-kroner. 2015-2019

Enhet	2015	2016	2017	2018	2019
Agder	49 mill.	55 mill.	54 mill.	49 mill.	55 mill.
Finnmark	26 mill.	27 mill.	26 mill.	27 mill.	28 mill.
Innlandet	60 mill.	61 mill.	61 mill.	61 mill.	63 mill.
Møre og Romsdal	41 mill.	37 mill.	39 mill.	40 mill.	43 mill.
Nordland	56 mill.	56 mill.	53 mill.	47 mill.	47 mill.
Oslo	248 mill.	231 mill.	253 mill.	251 mill.	256 mill.
Øst	125 mill.	123 mill.	127 mill.	130 mill.	136 mill.
Sør-Øst	114 mill.	113 mill.	115 mill.	124 mill.	127 mill.
Sør-Vest	40 mill.	65 mill.	70 mill.	69 mill.	71 mill.
Troms	25 mill.	33 mill.	39 mill.	43 mill.	48 mill.
Trøndelag	71 mill.	72 mill.	72 mill.	70 mill.	78 mill.
Vest	90 mill.	92 mill.	97 mill.	95 mill.	97 mill.
Totalt	945 mill.	964 mill.	1 007 mill.	1 005 mill.	1 049 mill.

Kilde: Politidirektoratet

4.2 Materiellutgifter

Som det fremkommer i tabell 4.3 utgjorde materiellutgifter 2,19 mrd. kroner av politiets totale driftsutgifter i 2019. Utgifter til IKT-materiell utgjorde den største materiellutgiften. For politidistriktene var det utgifter til transport som utgjorde den største materiellutgiften.

Tabell 4.3 Materiellutgifter i politidistrikt, særorgan og Andre enheter. Tall i mill. kroner. 2019

Materiellutgifter	Politidistrikt	Særorgan	Andre enheter	Totalsum	Prosent av totale utgifter
ikt	309 mill.	120 mill.	544 mill.	974 mill.	45%
transport	380 mill.	38 mill.	231 mill.	648 mill.	30%
div	44 mill.	6 mill.	215 mill.	266 mill.	12%
politiutstyr	146 mill.	15 mill.	46 mill.	206 mill.	9%
kontor	70 mill.	7 mill.	12 mill.	89 mill.	4%
inventar	37 mill.	3 mill.	7 mill.	47 mill.	2%
annonser og profilering	2 mill.	2 mill.	3 mill.	7 mill.	0%
kjøpte varer for videresalg	-21 mill.	-9 mill.	-19 mill.	-48 mill.	-2%
Totalt	967 mill.	182 mill.	1 039 mill.	2 188 mill.	100%

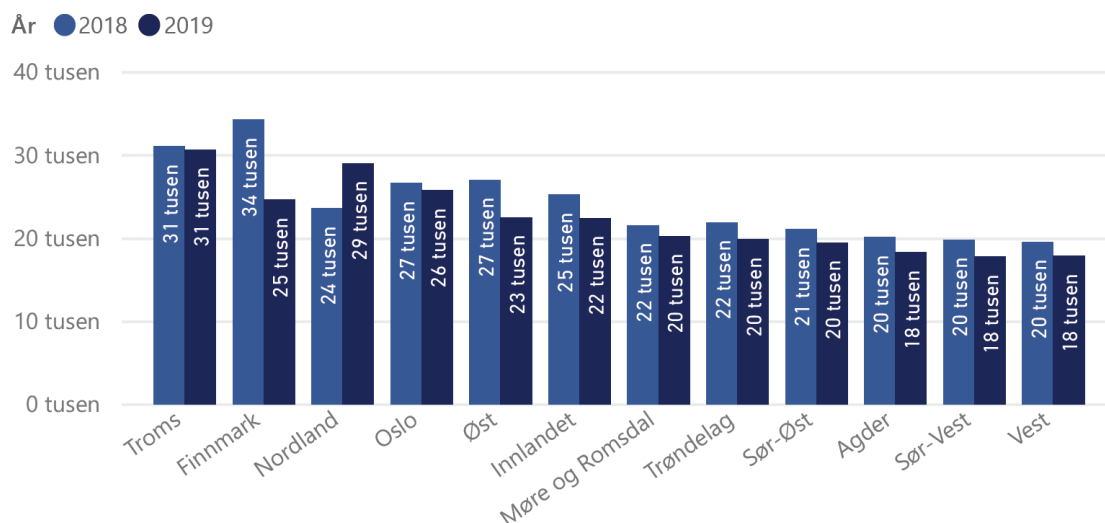
Kilde: Politidirektoratet

4.2.1 IKT-materiell

IKT-materiell består av undergruppene maskinvare, programvare og driftskostnader, telefoni og internett m.m. Utgifter til IKT-materiell per årsverk i politidistriktene varierte fra 18 000 kroner i Vest politidistrikt til 31 000 i Troms politidistrikt, se figur 4.1. IKT-materiellutgiftene vil variere fra år til år, da innkjøp av spesielt maskinvare ikke har en konstant innkjøpsrate, men kan bli kjøpt inn i store kvanta, for eksempel ved innføring av et nytt system.²⁰

²⁰ Se vedlegg 4, tabell 9.3 for fordeling av utgifter til IKT-materiell i 2019.

Figur 4.1 Utgifter til IKT-materiell per årsverk i politidistriktene. Målt i faste-2019 kroner. 2018-2019

Kilde: Politidirektoratet

4.2.2 Transport

Utgifter til transportmidler i politiet inkluderer materiell tilknyttet blant annet biler, helikopter og båt. De samlede utgiftene til transportmidler i politiet var 648 mill. kroner i 2019. Av dette utgjorde utgifter til bil 363 mill. kroner, se tabell 4.4. Politidistriktene hadde samlet sett bilutgifter tilsvarende 314 mill. kroner i 2019, noe som utgjorde om lag 87 prosent av politiets samlede bilutgifter dette året. Helikopterutgiftene i politiet var samlet sett 222 mill. kroner i 2019, hvor 216 mill. kroner ble brukt til anskaffelser tilknyttet prosjektet "nye helikoptre". De resterende helikopterutgiftene ble brukt for vedlikehold og leasingkostnader av eksisterende helikoptre i politidistriktene.²¹

Tabell 4.4 Utgifter til transportmidler i politidistrikt, særorgan og Andre enheter. Tall i mill. kroner. 2019

Transportutgifter	Politidistrikt	Særorgan	Andre enheter	Totalsum	Prosent av totale utgifter
bil	314 mill.	37 mill.	12 mill.	363 mill.	56%
helikopter	21 mill.		201 mill.	222 mill.	34%
båt	27 mill.		0 mill.	27 mill.	4%
andre transportmidler	13 mill.	0 mill.	12 mill.	26 mill.	4%
div	5 mill.	0 mill.	6 mill.	11 mill.	2%
fly	0 mill.			0 mill.	0%
Totalt	380 mill.	38 mill.	231 mill.	648 mill.	100%

Kilde: Politidirektoratet

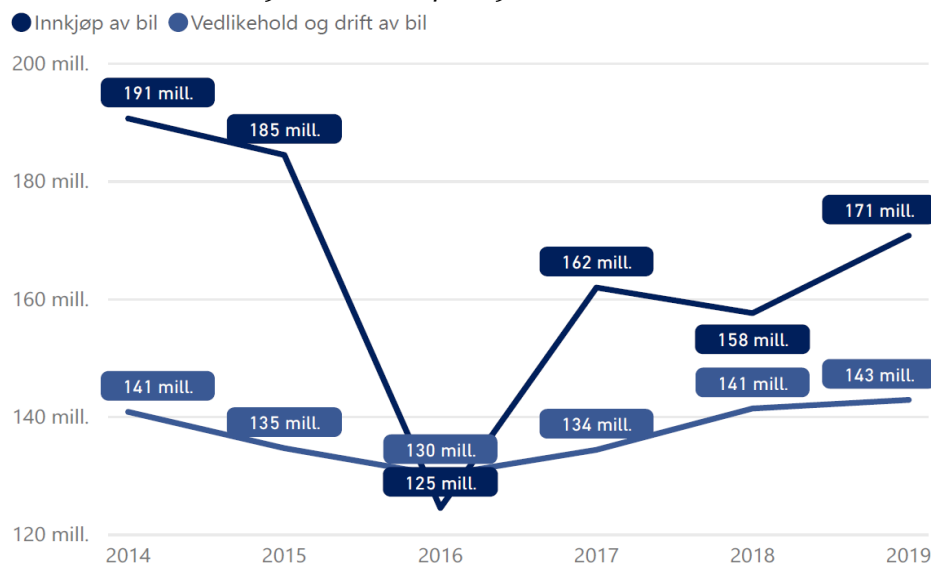
4.2.3 Utgifter til bil

Av politidistriktenes bilutgifter på 314 mill. kroner i 2019, ble 171 mill. kroner brukt på innkjøp av bil og 143 mill. kroner brukt på drift og vedlikehold av bil, se figur 4.2. Utgifter til innkjøp av bil i politidistriktene har de siste årene ligget på et lavere nivå sammenlignet med 2014 og 2015. Kravene til utrustning i bilene øker og medfører at bilene blir dyrere. Dette kan isolert sett bidra til at det investeres i færre biler og at en større andel går med til vedlikehold. I både 2017 og 2019 ble det i Revidert nasjonalbudsjett øremerket budsjettmidler til bil.²² Reduksjonen i utgiftene tilknyttet innkjøp av bil i 2016 skyldes blant annet at innkjøp av bil ble utsatt i påvente av en ny bilavtale som ble implementert mot slutten av året.

²¹ Se vedlegg 4, figur 9.2 for utgifter til transportmidler per årsverk i politidistrikt. 2018-2019

²² Dette utgjorde henholdsvis 80 mill. kroner i 2017 og 88 mill. kroner i 2019.

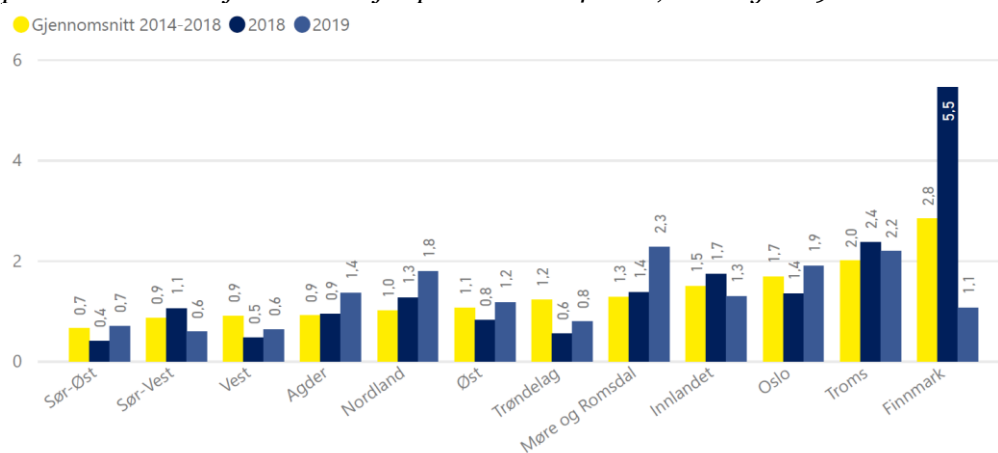
Figur 4.2 Utgifter til innkjøp og utgifter til drift og vedlikehold av bil i politidistriktene. Tall i mill. kroner. Faste 2019-kroner. 2014-2019

Kilde: Politidirektoratet

Figur 4.3 viser forholdet mellom utgifter til innkjøp av bil versus til drift og vedlikehold. Et forhold på 1 indikerer at et politidistrikt har like store utgifter til innkjøp av bil som til vedlikehold. En indikator større enn 1 tilsier at det er større utgifter til innkjøp av bil enn til vedlikehold, og kan indikere at bilparken vokser eller fornyes. Det kan også indikere at politidistriktet har fått bedre serviceavtaler, innrettet seg med lavere driftsutgifter, eller at det skiftes ut eldre kjøretøy uten at bilparken vokser. Et lavt forholdstall kan indikere det motsatte. Gjennomsnittsverdien i figuren er forholdet mellom politidistriktenes samlede utgifter til innkjøp av bil og utgifter til vedlikehold av bil i perioden 2014-2018.

Figur 4.3 Forholdet mellom utgifter til innkjøp av bil versus til drift og vedlikehold i politidistriktene. Gjennomsnitt for perioden 2014-2018, 2018 og 2019

Kilde: Politidirektoratet

4.2.4 Status kjøretøy

Ved utgangen av september 2019 var det 2 433 biler i politidistrikt, særorgan og Andre enheter, se tabell 4.5. Tallene er basert på innrapporterte data til Politiets fellestjenester fra enheter i politiet.²³ Andelen patruljebiler var 58 prosent, mens administrative biler utgjorde de resterende

²³ PFT har innhentet oversikt fra politidistrikt og særorgan med status per 30. september 2019. Det tas forbehold om feil i de innrapporterte dataene. Eksempler på feilkilder er at tidligere patruljekjøretøy har blitt registrert som administrative kjøretøy uten at PFT har blitt informert, eller at patruljebiler som ikke lenger er i bruk har blitt innrapportert. Tallene er dermed dårlig egnet til sammenligning over tid.

42 prosentene. Patruljebiler er definert som biler med polisiært utstyr, som oppfyller krav til patruljebil fra Politidirektoratet, Hovedverneombudet og Politiets fellestjenester. Administrative biler er alle andre biler i politiet som ikke kategoriseres som patruljebiler.²⁴ Ved utgangen av 2019 var gjennomsnittlig alder på patruljebiler i politidistriktene 6,1 år, mens gjennomsnittsalderen på tilsvarende biler i særorganene og Andre enheter var 5,8 år.

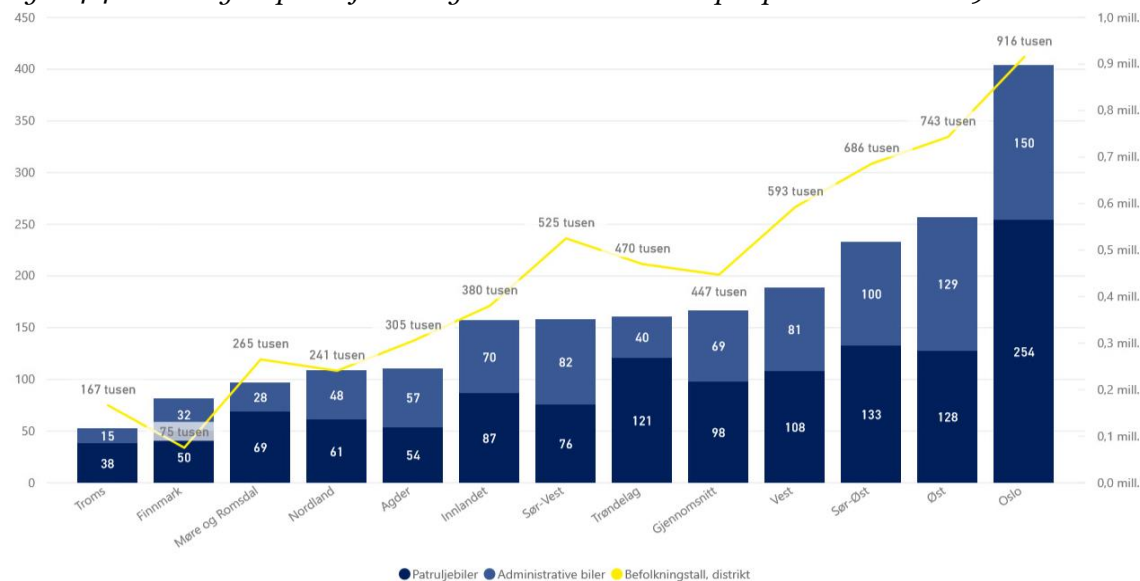
Tabell 4.5 Antall og alder for kjøretøy i politiet per 30.09.2019

Enhet	Politidistrikt		Særorgan og andre enheter		Sum politidistrikt, særorgan og andre enheter	
Segment	Antall	Gjennomsnitt	Antall	Gjennomsnitt	Antall	Gjennomsnitt
Patruljebil	1179	6,1	234	5,8	1413	6,1
Administrative kjøretøy	832	6,9	188	9,3	1020	7,4
Totalt	2011	6,5	422	7,3	2433	6,6

Kilde: Politiets fellestjenester

Figur 4.4 viser fordelingen av patruljekjøretøy og administrative kjøretøy mellom politidistriktene. Som det fremkommer av figuren er det de mest folkerike politidistriktene som også har flest kjøretøy. Oslo politidistrikt har både flest patruljekjøretøy og administrative kjøretøy, noe som følger av distriktets størrelse og særskilte rolle som hovedstadsdistrikt. Troms politidistrikt har færrest kjøretøy, på tross av at distriktet har flere innbyggere enn Finnmark politidistrikt. Dette følger trolig av at Finnmark politidistrikt har svært stor geografisk utstrekning og særskilte utfordringer mht. grenseforvaltning. I gjennomsnitt har politidistriktene 98 patruljebiler og 69 administrative kjøretøy til disposisjon.²⁵

Figur 4.4 Fordeling av patruljebiler og administrative biler per politidistrikt. 2019

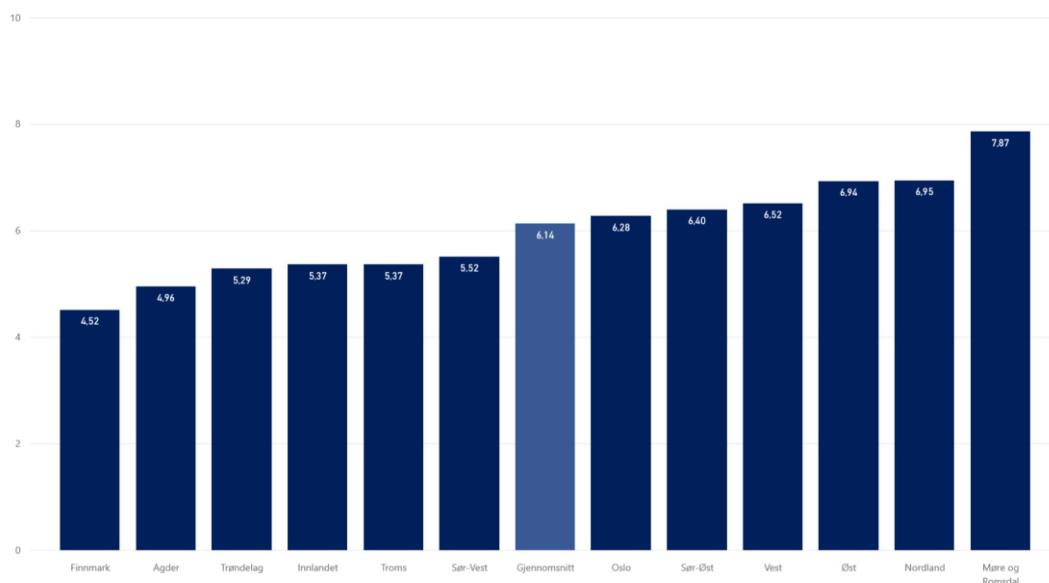
Kilde: Politiets fellestjenester

I figur 4.5 vises gjennomsnittsalder for patruljebiler per politidistrikt i 2019. Som det fremgår av figuren var gjennomsnittsalderen for patruljebiler lavest i Finnmark politidistrikt med 4,5 år, Agder politidistrikt med 5 år og Trøndelag politidistrikt med 5,3 år. Gjennomsnittsalderen er høyest i Møre og Romsdal politidistrikt med 7,9 år. En faktor som kan forklare høy gjennomsnittlig alder på patruljebiler i politidistriktene er at den årlige vedlikeholdskostnaden på en eldre bil er lavere enn investeringskostnaden på en ny bil. Da distriktene ofte må ta beslutninger basert på korte økonomiske horisonter, reduserer dette mulighetene for å fordele investeringskostnader over bruksperioden.

²⁴ Veteranbil, pickup, transportkjøretøy og andre spesialkjøretøy er utelatt fra beregningene.

²⁵ Se vedlegg 4 for flere detaljer om bilparken.

Figur 4.5 Gjennomsnittlig alder på patruljebiler. Per 30.09.2019

Kilde: Politiets fellestjenester

4.1 Tjenester

Tjenester er en utgiftspost som dekker kjøp av tjenester fra private firmaer, selvstendig næringsdrivende og andre offentlige etater. I 2019 utgjorde kostnader knyttet til tjenester 879 mill. kroner i politiet, se tabell 4.6. *Andre enheter* stod for den største delen av utgifter til tjenester – tilsvarende 67 prosent av samtlige tjenesteutgifter. For politidistriktene var lege- og tolketjenester de største utgiftspostene. Store deler av Politiets utlendingsenhets tolketjeneste utgifter blir bokført som "spesielle driftsutgifter". I 2019 utgjorde særorganenes tolkeutgifter 14,5 mill. kroner, men bare 4,2 mill. kroner av disse er bokført som driftsutgifter. Ved å ta utgangspunkt i driftsutgifter og spesielle driftsutgifter utgjør IKT-tjenester, legetjenester og tolketjenester henholdsvis 55, 88 og 90 mill. kroner for hele politiet i 2019.

Tabell 4.6 Tjenesteutgifter i politidistrikt, særorgan og Andre enheter. Tall i mill. kroner. 2019

Tjenesteutgifter	Politidistrikt	Særorgan	Andre enheter	Totalsum	Prosent av totale utgifter
IKT-tjenester	4 mill.	8 mill.	495 mill.	507 mill.	58%
legetjenester	83 mill.	0 mill.	2 mill.	85 mill.	10%
tolketjenester	76 mill.	4 mill.	0 mill.	81 mill.	9%
andre tjenester	50 mill.	1 mill.	20 mill.	71 mill.	8%
etterforskningstjenester	41 mill.	3 mill.	0 mill.	44 mill.	5%
administrative konsulenttjenester	2 mill.	1 mill.	36 mill.	39 mill.	4%
andre fremmede tjenester	9 mill.	0 mill.	13 mill.	23 mill.	3%
økonomitjenester	0 mill.	0 mill.	11 mill.	12 mill.	1%
utdanningstjenester	0 mill.	0 mill.	7 mill.	7 mill.	1%
juridiske tjenester	3 mill.	0 mill.	2 mill.	6 mill.	1%
div	4 mill.	0 mill.	0 mill.	4 mill.	1%
Totalt	273 mill.	18 mill.	587 mill.	879 mill.	100%

Kilde: Politidirektoratet

4.1.1 IKT-tjenester

IKT-tjenester er en underkategori som i hovedsak består av utgifter tilknyttet kjøp og bruk av konsulenttjenester for drift og videreutvikling av politiets IKT-systemer. Tjenestedelen av de samlede IKT-utgiftene i politiet utgjorde i 2019 om lag 84 prosent, resten av de samlede IKT-utgiftene gikk til IKT-materiell, se kapittel 4.2. IKT-tjenester utgjorde 507 mill. kroner i 2019, se tabell 4.7.

Tabell 4.7 Fordeling av utgifter til IKT-tjenester. Tall i mill. kroner. 2019

IKT-tjenester	Politidistrikt	Særorgan	Andre enheter	Totalsum	Prosent av totale utgifter
Konsulent tjenester - utvikling politifaglige systemer	1 mill.	5 mill.	189 mill.	194 mill.	38%
Konsulent tjenester - rådgivning IKT	0 mill.	0 mill.	94 mill.	94 mill.	19%
Konsulent tjenester - løpende driftsoppgaver politifaglige systemer	0 mill.	0 mill.	63 mill.	63 mill.	13%
Konsulent tjenester - utvikling administrative systemer	2 mill.	0 mill.	35 mill.	37 mill.	7%
Konsulent tjenester - felles infrastruktur	1 mill.		36 mill.	36 mill.	7%
Databehandlingstjenester - politifaglige systemer	0 mill.	2 mill.	32 mill.	34 mill.	7%
Databehandlingstjenester administrative og sivile systemer	0 mill.	1 mill.	31 mill.	32 mill.	6%
Konsulent tjenester - løpende driftsoppgaver administrative systemer	0 mill.	0 mill.	16 mill.	16 mill.	3%
Totalt	4 mill.	8 mill.	495 mill.	507 mill.	100%

Kilde: Politidirektoratet

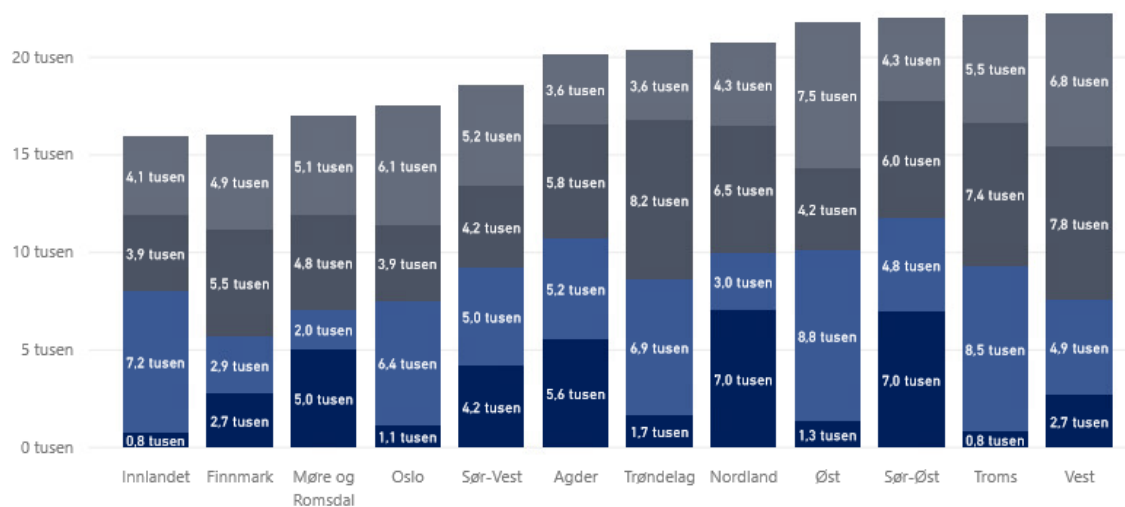
Som det fremkommer i tabell 4.6 er det *Andre enheter* som står for majoriteten av IKT-tjenesteutgiftene i 2019. Politiets IKT-tjenester står for 73 prosent av politiets samlede IKT-tjenesteutgifter, hvorav 49 prosent gikk til videreutvikling av IKT-tjenestene, 15 prosent til databehandlingstjenester administrative og sivile systemer og 36 prosent til drift og forvaltning av IKT-løsningene som inkluderer IKT-løsninger som driftes og forvaltes av eksterne leverandører.²⁶

4.1.2 Tjenesteutgifter i politidistriktene

Som det fremkom i tabell 4.6 var det IKT-, lege- og tolketjenester som utgjorde den største andelen av tjenesteutgifter i politidistriktene i 2019. Figur 4.6 viser de samlede tjenesteutgiftene per årsverk i politidistriktene. Tjenesteutgiftene varierte fra 16 000 kroner per årsverk i Innlandet politidistrikt til 22 200 kroner per årsverk i Vest politidistrikt.

Figur 4.6 Tjenesteutgifter per årsverk i politidistriktene. Tall i tusen kroner. 2019

● etterforsknings tjenester ● legetjenester ● resterende tjenester ● tolketjenester

Kilde: Politidirektoratet

²⁶ Se vedlegg 4, figur 9.7, for andel av de totale utgiftene til IKT-tjenester fordelt på enheter i 2019.

5 BEMANNING OG DEKNINGSGRAD

I dette kapittelet gjennomgås utviklingen i bemanning og dekningsgrad i politiet.^{27 28}

5.1 Bemanning

Tabell 5.1 viser oversikt over bemanningsutviklingen i politiet for perioden 2015-2019 fordelt på stillings- og enhetskategori. I 2019 var det 17 048 årsverk totalt i politiet, målt som årlig gjennomsnitt²⁹. Av disse var 59 prosent politiårsverk, 35 prosent sivile årsverk og 5 prosent jurister. Siden 2015 har den samlede bemanningen i politiet økt med 1 775 årsverk, eller 12 prosent. Økningen er fordelt over 1 104 politiårsverk, 573 sivile årsverk og 98 jurister.

Tabell 5.1 Antall årsverk i politidistrikt, særorgan og Andre enheter fordelt på stillingskategorier. 2015-2019¹⁾

		2015	2016	2017	2018	2019	Endring i prosent 2015-2019	Endring i prosent 2018-2019
Politistillinger	Politidistrikt	8 318	8 461	8 823	9 163	9 395	13 %	3 %
	Særorgan	556	597	538	563	559	1 %	-1 %
	Andre enheter	153	158	171	178	178	16 %	0 %
	Totalt	9 027	9 216	9 532	9 904	10 132	12 %	2 %
Juriststillinger	Politidistrikt	719	754	766	784	815	13 %	4 %
	Særorgan	66	69	68	72	75	14 %	4 %
	Andre enheter	16	17	16	14	9	-42 %	-34 %
	Totalt	801	840	850	870	899	12 %	3 %
Sivile stillinger	Politidistrikt	3 666	3 628	3 632	3 662	3 710	1 %	1 %
	Særorgan	751	866	909	872	838	12 %	-4 %
	Andre enheter	1 028	1 164	1 293	1 408	1 469	43 %	4 %
	Totalt	5 445	5 658	5 834	5 942	6 018	11 %	1 %
Totalt	Politidistrikt	12 703	12 843	13 221	13 609	13 919	10 %	2 %
	Særorgan	1 373	1 532	1 515	1 508	1 472	7 %	-2 %
	Andre enheter	1 197	1 339	1 480	1 600	1 656	38 %	4 %
	Totalt	15 273	15 714	16 217	16 716	17 048	12 %	2 %

¹⁾ Se vedlegg 1 for dokumentasjon av hvordan årsverk er beregnet. Ansatte i fødselspermisjon, timelønnede, ansatte på pensjonistvilkår og innleide eksterne inngår ikke i datagrunnlaget. Tabellen viser gjennomsnittstall for hvert år.
Kilde: Politidirektoratet

Tabell 5.2 viser antall årsverk fordelt på politidistrikt, særorgan og Andre enheter.³⁰ Blant politidistriktene har den prosentvise økningen vært størst i Troms politidistrikt. Dette har sammenheng med at Midtre Hålogaland politidistrikt ble delt mellom Troms og Nordland politidistrikt under nærpoltireformen. Medarbeidere ble systemmessig overført fra 1.5.2017. Før dette ble årsverkene regnet under Nordland politidistrikt, som dermed står med negativ vekst på 6 prosent over perioden. Oslo politidistrikt hadde størst bemanning av alle politidistriktene med 3 215 årsverk i 2019. Dette er samtidig distriktet med flest innbyggere. Oslo politidistrikt har videre særskilt bemanningsbehov i kraft av distriktets rolle som hovedstadsdistrikt, nasjonalt ansvar for kongehusets sikkerhet og sentrale nasjonale beredskapsoppgaver som krever forholdsmessig flere ressurser.

²⁷ Som påpekt i kapittel 2 er Politiets sikkerhetstjeneste ekskludert fra analysene.

²⁸ Beregning av årsverkskostnader er ikke inkludert i årets rapport da lønnsdataene ikke var oppdaterte på tidspunktet for ferdigstilling av rapporten. Tallene blir tilgjengelig på Politi.no i løpet av sommeren 2020.

²⁹ Tallene er beregnet som et gjennomsnitt av månedlig bemanning det aktuelle året, se vedlegg for en nærmere forklaring.

³⁰ Se vedlegg 5 tabell 10.1 for antall politiårsverk fordelt på politidistrikt, særorgan og Andre enheter. 2015-2019
Se vedlegg 5 tabell 10.2 for antall juristårsverk fordelt på politidistrikt, særorgan og Andre enheter. 2015-2019
Se vedlegg 5 tabell 10.3 for antall sivile årsverk fordelt på politidistrikt, særorgan og Andre enheter. 2015-2019

Tabell 5.2 Antall årsverk totalt fordelt på politidistrikt, særorgan og Andre enheter. 2015-2019¹⁾

	2015		2016		2017		2018		2019		Endring i prosent 2015-2019	Endring i prosent 2018-2019
	Per 31.12	Gjennomsnitt	Per 31.12	Gjennomsnitt	Per 31.12	Gjennomsnitt	Per 31.12	Gjennomsnitt	Per 31.12	Gjennomsnitt	Gjennomsnitt	Gjennomsnitt
Agder politidistrikt	624	626	624	630	650	648	673	677	704	704	12 %	4 %
Finnmark politidistrikt	367	352	367	378	361	363	395	377	418	411	17 %	9 %
Innlandet politidistrikt	795	789	789	797	845	820	890	874	887	896	14 %	3 %
Møre og Romsdal politidistrikt***	509	510	513	514	561	520	543	553	567	558	9 %	1 %
Nordland politidistrikt**	674	669	678	673	629	638	620	622	649	631	-6 %	2 %
Oslo politidistrikt*	3 028	2 973	2 930	2 982	3 124	3 087	3 152	3 096	3 193	3 215	8 %	4 %
Sør-Vest politidistrikt	1 114	1 081	1 114	1 107	1 181	1 157	1 243	1 205	1 210	1 242	15 %	3 %
Sør-Øst politidistrikt	1 545	1 543	1 532	1 560	1 584	1 570	1 580	1 601	1 568	1 585	3 %	-1 %
Troms politidistrikt**	317	314	343	331	442	402	496	467	489	485	54 %	4 %
Trøndelag politidistrikt	939	942	968	942	1 014	986	1 025	1 033	1 032	1 039	10 %	1 %
Vest politidistrikt***	1 229	1 229	1 270	1 249	1 294	1 305	1 272	1 283	1 322	1 302	6 %	1 %
Øst politidistrikt	1 725	1 676	1 645	1 681	1 796	1 724	1 854	1 822	1 878	1 852	11 %	2 %
SUM DISTRIKT	12 866	12 703	12 771	12 844	13 481	13 221	13 744	13 609	13 918	13 919	10 %	2 %
KRIPPOS	508	499	521	512	549	525	606	562	588	598	20 %	6 %
Økokrim	149	151	148	147	155	149	167	154	164	162	7 %	5 %
Utrykningspolitiet	46	47	44	45	60	60	62	60	64	63	33 %	5 %
Politiets utlendingsenhet	767	677	854	829	739	781	715	732	586	649	-4 %	-11 %
SUM SÆRORGAN	1 470	1 374	1 566	1 532	1 504	1 515	1 550	1 508	1 402	1 472	7 %	-2 %
Grensekommisariatet	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	3 %	0 %
Nasjonalt ID-senter	36	35	41	39	36	38	43	39	43	41	16 %	5 %
Namsfogden i Oslo*	114	113	113	114								
Politiets Felles tjenester	125	119	171	135	280	229	348	311	342	347	191 %	12 %
Politiets IKT-tjenester	259	244	464	351	485	476	495	488	515	508	108 %	4 %
Politidirektoratet	271	267	286	275	307	304	316	319	324	324	21 %	2 %
Polithøgskolen	416	412	429	420	435	428	444	438	423	431	5 %	-1 %
SUM ANDRE ENHETER	1 224	1 197	1 510	1 339	1 548	1 480	1 651	1 600	1 652	1 656	38 %	4 %
SUM	15 561	15 274	15 848	15 715	16 533	16 217	16 945	16 716	16 971	17 048	12 %	2 %

¹⁾ Se vedlegg 1 for dokumentasjon av hvordan årsverk er beregnet. Ansatte i fødselspermisjon, timelønnede, ansatte på pensjonistvilkår og innleide eksterne inngår ikke i datagrunnlaget.

* Per 1. april 2017 ble Namsfogden i Oslo innlemmet i Oslo politidistrikt. I tallene ovenfor inngår årsverk tilknyttet Namsfogden i Oslo i Oslo politidistrikt fra 1.1.2017.

** I nærpolitireformen ble Midtre Hålogaland politidistrikt delt mellom Troms og Nordland politidistrikt.

Medarbeidere som var overført til Troms ble først overført fra 1.5.2017 i politiets lønssystem. I perioden 1.1.2016 til 30.4.2017 ble årsverkene registrert under Nordland politidistrikt i lønssystemet.

*** Vanylven kommune var underlagt Vest politidistrikt t.o.m. 07.11.2017. Kommunen ligger under Møre og Romsdal politidistrikt fra 08.11.2017.

Kilde: Politidirektoratet

Blant særorganene var det Kripo som hadde størst økning i antall årsverk, mens prosentvis vekst var størst i Utrykningspolitiet. Denne veksten skyldes en overføring av ATK-senteret, som tidligere var underlagt Møre og Romsdal politidistrikt, til Utrykningspolitiet i 2017. Dette medførte at om lag 25 årsverk ble overført til Utrykningspolitiet. Bemanningsveksten i Kripo kan ses i sammenheng med at Kripo har blitt tildelt særskilte satsningsmidler innen overgrep og vold mot barn og menneskehandel over perioden.

Politiets utlendingsenhet har hatt en negativ vekst i perioden, noe som skyldes en tilpasning av bemanningen til aktivitetsnivået i ankomst- og returbildet. Siden 2016, da behovet var størst, har bemanningen i Politiets utlendingsenhet blitt redusert med om lag 180 årsverk. Som følge av økende oppgavemengde har Økokrim over perioden hatt jevn økning i antall årsverk.

Andre enheter har også hatt en betydelig bemanningsøkning over perioden. Spesielt Politiets fellestjenester (PFT) og Politiets IKT-tjenester (PIT) har hatt høy vekst, henholdsvis 191 og 108 prosent siden 2015. Dette skyldes hovedsakelig at det under nærpolitireformen ble iverksatt tiltak for å samle diverse administrative støttefunksjoner under PFT og PIT, gjennomført gjennom prosjektene REAL³¹ og HSO IKT³². Økt bemanning i PIT i 2018 og 2019 har blant annet sammenheng med økt satsing på IKT-sikkerhet i etaten.

³¹ REAL-prosjektet samlet tjenesteområder i politiet innen Regnskap, Eiendom, Anskaffelser og Lønn (REAL) under PFT. Totalt ble 178 sivile årsverk overført fra politidistrikt og særorgan i forbindelse med prosjektet.

³² HSO IKT (Helhetlig Styring og Organisering av IKT) ble gjennomført i 2016 og medførte at totalt 104 medarbeidere og ledere i politidistriktene, som hadde hovedvekten av arbeidsoppgavene sine innenfor IKT, ble overført til PIT.

5.2 Dekningsgrad

Dekningsgrad defineres som forholdet mellom antall politiårsverk og antall innbyggere. Det er et mål om at dekningsgraden skal nå minst 2 politiårsverk per 1 000 innbyggere.³³ Dekningsgradsmålet er et landsgjennomsnitt inklusiv politiårsverk i særorgan, *Andre enheter* og PST (den sentrale enhet), og er ikke et mål per politidistrikt. Årsaken til dette er at kriminalitetsbildet og særskilte utfordringer vil kreve ulik grad av politidekning i ulike politidistrikt.

Tabell 5.3 viser dekningsgraden i politiet (med og uten PST) for perioden 2015 – 2019. For dekningsgraden vises både dekningsgrad per 31. desember hvert år og dekningsgrad som bygger på et beregnet gjennomsnitt av årsverk og antall innbyggere for hvert år. Politiet har over tid fått økte bevilgninger som har vært øremerket til nye stillinger. Mellom 2018 og 2019 økte antallet politiårsverk med 3 prosent i politiet (eksklusive PST), og medførte en økning i dekningsgrad fra 1,86 i 2018 til 1,89 i 2019, med utgangspunkt i gjennomsnittstall. Dekningsgraden inkludert politiårsverk i PST var 1,94 ved utgangen av 2019.³⁴

Tabell 5.3. Antall årsverk i politistillinger per 1 000 innbyggere. 2015-2019¹⁾

	2015		2016		2017		2018		2019		Endring i dekningsgrad 2015-2019	Endring i dekningsgrad 2018-2019
	Per 31.12	Gjennomsnitt	Per 31.12	Gjennomsnitt	Per 31.12	Gjennomsnitt	Per 31.12	Gjennomsnitt	Per 31.12	Gjennomsnitt	Gjennomsnitt	Gjennomsnitt
Agder politidistrikt	1,47	1,48	1,44	1,47	1,50	1,51	1,57	1,59	1,63	1,64	0,16	0,05
Finnmark politidistrikt	2,99	2,80	3,00	3,09	2,90	2,93	3,18	3,00	3,41	3,33	0,53	0,33
Innlandet politidistrikt	1,35	1,35	1,36	1,36	1,47	1,43	1,58	1,54	1,56	1,59	0,24	0,05
Møre og Romsdal politidistrikt***	1,28	1,27	1,29	1,28	1,50	1,38	1,44	1,48	1,53	1,50	0,23	0,02
Nordland politidistrikt**	1,56	1,56	1,59	1,56	1,75	1,63	1,74	1,74	1,85	1,80	0,24	0,06
Oslo politidistrikt*	2,42	2,37	2,37	2,37	2,47	2,43	2,48	2,43	2,38	2,46	0,09	0,03
Sør-Vest politidistrikt	1,41	1,36	1,40	1,39	1,55	1,47	1,61	1,57	1,55	1,61	0,25	0,04
Sør-Øst politidistrikt	1,46	1,46	1,45	1,47	1,52	1,49	1,53	1,54	1,57	1,56	0,10	0,02
Troms politidistrikt**	1,57	1,56	1,74	1,65	1,73	1,78	1,98	1,84	1,95	1,91	0,35	0,07
Trøndelag politidistrikt	1,41	1,42	1,48	1,42	1,56	1,51	1,52	1,56	1,51	1,54	0,12	-0,02
Vest politidistrikt***	1,39	1,38	1,43	1,40	1,47	1,47	1,45	1,46	1,53	1,49	0,11	0,03
Øst politidistrikt	1,57	1,52	1,46	1,50	1,58	1,52	1,62	1,57	1,59	1,57	0,05	0,00
SUM POLITIDISTRIKT	1,63	1,60	1,62	1,62	1,71	1,67	1,74	1,73	1,75	1,76	0,16	0,03
SUM INKL. SÆRORGAN OG ANDRE ENHETER	1,77	1,74	1,76	1,76	1,85	1,81	1,89	1,86	1,88	1,89	0,15	0,03
SUM INKL. PST	1,83		1,82		1,91		1,95		1,94		-0,01	

¹⁾ Se vedlegg 1 for dokumentasjon av hvordan årsverk er beregnet. Ansatte i fødselspermisjon, timelønnede, ansatte på pensjonistvilkår og innleide eksterne inngår ikke i datagrunnlaget.

*Per 1. april 2017 ble Namsfogden i Oslo innlemmet i Oslo politidistrikt. I tallene ovenfor inngår årsverk tilknyttet

Namsfogden i Oslo i Oslo politidistrikt fra 1.1.2017.

** I reformen ble Midtre Hålogaland politidistrikt delt mellom Troms og Nordland politidistrikt. Medarbeidere som var overført til Troms ble systemmessig overført først fra 1.5.2017. I perioden 1.1.2016 til 30.4.2017 ble årsverkene telt under Nordland.

*** Vanylven kommune var underlagt Vest politidistrikt t.o.m. 07.11.2017. Kommunen ligger under Møre og Romsdal politidistrikt fra 08.11.2017.

Kilde: Politidirektoratet

5.3 Fremskrivning av bemanning og dekningsgrad

I 2019 var den nasjonale dekningsgraden 1,94 politiårsverk per 1 000 innbyggere inkl. PST, målt pr. 31.12.2019, jf. tabell 5.3. Målet om 2,0 politiårsverk per 1 000 innbyggere fordrer derfor videre vekst i antall politiårsverk. I hovedsak må dette skje gjennom at tilsetting øker mer enn total avgang i etaten. Tabell 5.4 viser behov for netto tilgang av nye årsverk for å oppnå og vedlikeholde en politidekning på 2,0 per 1 000. For å nå 2 per 1 000 ved utgangen av 2020 må etaten øke med 375 politiårsverk (fra 10 409 til 10 784 politiårsverk) i løpet av 2020 – forutsatt middels befolkningsvekst. For å holde dekningsgraden på 2,0 må det senere år tilføres i overkant av 50 politiårsverk årlig - gitt forventningene om middels befolkningsvekst. I forbindelse med covid-19 epidemien vil det i 2020 tilsettes 400 politiutdannede midlertidig for en periode på 6 måneder med mulighet for forlengelse inntil 12 måneder. Disse stillingene er holdt utenom beregningene av dekningsgraden i rapporten. I figur 5.1 vises utviklingen i politidekningen fra 2013 til 2019 og prognose for 2020.

³³ I Politidirektoratet (2008), *Politiet mot 2020. Bemannings- og kompetansebehov i politiet*, ble det fremmet en anbefaling om et slikt nivå på dekningsgraden.

³⁴ Se vedlegg 5, tabell 10.4 for antall årsverk totalt per 1 000 innbyggere (2015-2019).

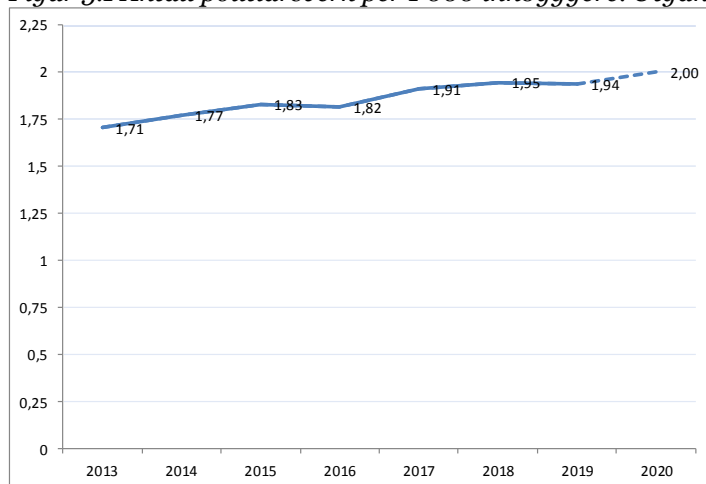
Tabell 5.4 Framskriving av fremtidig økning i politiårsverk for å nå 2 per 1 000 gitt middels befolkningsvekst. 2020-2025¹⁾

År	Netto økning politiårsverk	Politiårsverk per 31.12.	Middels befolkningsvekst	Dekningsgrad Mid. bef.vekst
2018		10 369	5 328 212	1,95
2019		10 409	5 367 580	1,94
2020	375	10 784	5 392 161	2,00
2021	51	10 836	5 417 877	2,00
2022	55	10 891	5 445 398	2,00
2023	53	10 944	5 472 086	2,00
2024	53	10 997	5 498 632	2,00
2025	53	11 051	5 525 306	2,00

¹⁾ Tall for forventet befolkningsutvikling er oppdatert iht. SSBs nasjonale befolkningsframskrivninger pr. 03.06.2020, tabell 12881, Hovedalternativ (MMM)

Kilde: Politidirektoratet

Figur 5.1 Antall politiårsverk per 1 000 innbyggere. Utgangen av året. Prognose for 2020¹⁾

¹⁾ I denne beregningen er fremskrivingen basert på bemanning pr. 31.12.2019 og prognose per 31.12.2020.

Kilde: Politidirektoratet

5.4 Geografiske og funksjonelle driftsenheter

Organisasjonsmodellen i de nye politidistriktene består av lederstøttestaber og funksjonelle og geografiske driftsenheter. Den besluttede overordnede organisasjonsmodellen skal sikre en enhetlig og mer standardisert organisering i politidistriktene. De geografiske driftsenhetene har ansvar for politioppgavene innenfor et geografisk område i politidistriktet. De utgjør politidistriktets tyngdepunkt med hensyn til tjenesteproduksjon og ressurser, og skal som hovedregel inneha kompetanse, kapasitet og verktøy til å utøve dette ansvaret.^{35 36}

De funksjonelle driftsenhetene ivaretar fellesoppgaver for hele politidistriktet og støtter polititjenesten i de geografiske driftsenhetene med rådgivning, kapasitetsforsterkning og spesialistkompetanse. De skal håndtere bestemte oppgaver, sakstyper eller fagområder som uttrykkelig legges til funksjonelle driftsenheter, samt bidra til å utvikle beslutningsgrunnlag, strategier og planer innenfor sine ansvarsområder på distriktsnivå. I tillegg skal de håndtere oppgaver og sakstyper som det ellers ikke er hensiktsmessig å løse ved geografiske driftsenheter.

³⁵ Rammer og retningslinjer for etablering av nye politidistrikter, pkt. 2.2.1 Hovedprinsipper for organisasjonsmodellen.

³⁶ Unntak: oppgaver som skal organiseres funksjonelt:

- Operativ ledelse/operasjonssentral og politidistriktenes tjenestekontor driftes av Felles enhet for operativ tjeneste.
- Påtalefunksjon utøves av Felles enhet for påtale.
- Utlendings-, grense- og forvaltningsoppgavene organiseres i Felles enhet for utlending og forvaltning eller Felles enhet for utlending, forvaltning og sivil rettspleie.
- Felles enhet for etterretning, forebygging og etterforskning.

I tabell 5.5 fremkommer andelen politiårsverk fordelt på politimester/staber, geografiske og funksjonelle driftsenheter i politidistriktene ved utgangen av 2018 og 2019.³⁷ Andelen politiårsverk knyttet til geografiske enheter varierer fra i underkant av 44 prosent i Oslo politidistrikt til i underkant av 73 prosent i Nordland politidistrikt. En forklaring på variasjonene i fordelingen er blant annet ulike valg i forbindelse med plassering av funksjoner, henholdsvis funksjonelt eller geografisk. For eksempel kan kriminalteknikere og hundeførere i noen politidistrikter være plassert i en funksjonell enhet, mens de i et annet politidistrikt er plassert geografisk. Oslo politidistrikt er tillagt ansvaret for nasjonale oppgaver som er organisert i funksjonelle enheter. Dette kan blant annet forklare hvorfor de har en noe lavere andel politiårsverk knyttet til geografiske driftsenheter. Samlet for alle politidistrikter er fordelingen av politiårsverk i politidistriktene om lag 58 prosent i geografiske driftsenheter og 40 prosent i de funksjonelle driftsenhetene. Andelen funksjonelt organisert er samlet sett noe høyere, om lag 0,8 prosentpoeng, ved utgangen av 2019 enn 2018. Nedgangen i de geografiske driftsenhetene har vært størst i politidistriktene Oslo, Innlandet og Sør-Vest.

Tabell 5.5 Andelen politiårsverk fordelt på politimester/staber, funksjonelle og geografiske driftsenheter. Prosent. 31.12.2018 og 31.12.2019

Politidistrikt	Politimester og staber		Funksjonelle enheter		Geografiske enheter	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Oslo	0,6 %	0,6 %	52,5 %	55,6 %	46,9 %	43,8 %
Øst	1,4 %	1,3 %	40,6 %	41,0 %	58,0 %	57,8 %
Innlandet	1,2 %	1,2 %	27,8 %	29,9 %	71,0 %	69,0 %
Sør-Øst	1,0 %	1,0 %	37,9 %	37,7 %	61,1 %	61,4 %
Agder	1,9 %	1,4 %	33,7 %	33,8 %	64,5 %	64,8 %
Sør-Vest	1,1 %	1,0 %	42,6 %	44,5 %	56,3 %	54,5 %
Vest	1,5 %	1,3 %	36,3 %	35,8 %	62,2 %	62,9 %
Møre og Romsdal	2,9 %	2,9 %	32,8 %	32,8 %	64,3 %	64,3 %
Trøndelag	1,7 %	1,7 %	30,7 %	30,2 %	67,6 %	68,1 %
Nordland	2,1 %	2,0 %	25,5 %	25,2 %	72,4 %	72,8 %
Troms	1,5 %	1,2 %	30,8 %	31,3 %	67,7 %	67,5 %
Finnmark	1,7 %	1,6 %	42,7 %	42,3 %	55,7 %	56,1 %
Totalt	1,3 %	1,2 %	39,6 %	40,5 %	59,1 %	58,3 %

Kilde: Politidirektoratet

5.4.1 Funksjonelt organisert, men geografisk plassert

Med utgangspunkt i stedsplassering av medarbeidere – en medarbeider kan være funksjonelt organisert, men geografisk plassert – blir fordelingen en annen. En fordeling av medarbeidere på hovedsete (samlokalisert med distriktsadministrasjonen) kontra et geografisk tjenestested viser at om lag 32 prosent av medarbeidere i politistillinger er stedsplassert ved hovedsete og 68 prosent er stedsplassert ved andre tjenestested. Andelen medarbeidere i politistillinger stedsplassert ved et tjenestested har gått ned med 0,7 prosentpoeng fra utgangen av 2018 til utgangen av 2019.³⁸

Som følge av at det er gjort ulike valg vedrørende plassering av funksjoner i hhv. funksjonelle eller geografiske enheter og at medarbeidere i funksjonelle enheter kan være stedsplassert sentralt eller ved geografiske tjenestested, vil andelen ikke være sammenlignbare mellom politidistriktene. Dette gjelder både for fordeling av funksjonelt eller geografisk organisert og en fordeling basert på sentralt eller geografisk stedsplassering av medarbeidere. Valg av plassering er basert på tilpasning til lokale forhold samt lokal forhandling av strukturelle endringer.

³⁷ Se vedlegg 5, tabell 10.5 for andelen årsverk fordelt på politimester/staber, funksjonelle og geografiske driftsenheter. 31.12.2018 og 31.12.2019.

³⁸ Medarbeidere som er ansatt ved politistasjoner som er samlokalisert med distriktsadministrasjonen, er kategorisert under "Tjenestested" og ikke hovedsete. Tallgrunnlaget viser et øyeblikksbilde og er basert på hvor medarbeidere har sitt oppmøtested. Tallene viser ikke organisatorisk tilhørighet.

6 VEDLEGG 1 FORMÅL, INNRETNING OG DATAKILDER

6.1 Formål

Ressursanalysen har til formål å understøtte en kunnskapsbasert styring av ressursene i politiet. En forutsetning for målrettet styring av ressursbruken, er kunnskap om hvordan tildelte ressurser fordeles og benyttes. Ressursanalysen gir kunnskap om hvordan bevilgningene til etaten er blitt anvendt over tid. Åpenhet om slike nøkkeltall gjør informasjon om ressursbruken i politiet mer tilgjengelig og gir et bedre grunnlag for å kunne sammenligne enheters ressursbruk, internt over tid og med hverandre. Dyptgående analyser av ressursdisponeringen i det enkelte politidistrikt, særorgan og *Andre enheter*, er ikke innenfor rammen av denne rapporten.

Hovedmålgruppene for rapporten er beslutningstakere i politiet og Justis- og beredskapsdepartementet, samt organisasjonene i politiet. Siden politiets innsats og resultater har bred interesse i samfunnet er også samfunnsaktører generelt målgruppe for rapporten.

Det er ikke innenfor rammene av denne rapporten å gi en beskrivelse av hvilke aktiviteter, resultater og effekter ressursbruken gir grunnlag for. I rapporten gis det heller ikke dypgående analyser av ressursdisponeringen i det enkelte politidistrikt, særorgan og *Andre enheter*.

6.2 Innretning og avgrensning

For niende år på rad er ressursanalysen for politiet utarbeidet. I likhet med foregående rapporter presenteres det tall enten for politiet i sin helhet, de enkelte enhetene eller en gruppering av politiets enheter inn i henholdsvis politidistrikt, særorgan og *Andre enheter*.

- **Politidistrikt** består av alle de 12 politidistriktene.
- **Særorgan** består av Kripos, ØKOKRIM, Politiets utlendingsenhet og Utrykningspolitiet.
- **Andre enheter** består av Grensekommissariatet, Nasjonalt ID-senter, Politihøgskolen³⁹, Politidirektoratet, Politiets IKT-tjenester og Politiets fellestjenester.

Rapporten dekker i hovedsak årene fra 2015 til 2019. Følgende budsjett- og regnskapskapitler i Statsbudsjettet omfattes av analysen:

- 440 Politi- og lensmannsetaten (med unntak av Grensekommissariatet og Politihøgskolen)
- 442 Politihøgskolen
- 448 Grensekommissariatet

Spesielle driftsutgifter, tilknyttet asylsaker og andre utlendingssaker, er ikke inkludert i analysen, med unntak av i figur 3.1.

Med utgangspunkt i kontoplanen er driftsutgiftene i politi- og lensmannsetaten fordelt på de fem utgiftsgruppene personell, eiendom, bygg og anlegg (EBA), materiell, tjenester og diverse. Hva som inngår i de enkelte utgiftsgruppene, er nærmere spesifisert i de delkapitlene som omhandler de enkelte gruppene.

Politiets sikkerhetstjeneste er ikke inkludert i analysen. Justis- og beredskapsdepartementets egne bevilgninger og Sysselmannen på Svalbard er heller ikke inkludert i analysen.

Fra 2018 til 2019 økte den gjennomsnittlige konsumprisindeksen med 2,2 prosent. Utviklingen i denne indeksen brukes for å gjøre om nominelle tall til 2019-verdier i rapporten.

Fra og med 1. januar 2017 belastes pensjonskostnader alle enheter i statsforvaltningen. Dette utgjorde i overkant av 1 mrd. kroner for politiet i 2017. Disse kostnadene er inkludert i tallgrunnlaget ressursanalysene for 2017, 2018 og 2019.

³⁹ Politihøgskolen er formelt sett definert som et særorgan, men er av praktiske grunner plassert i *Andre enheter* i denne rapporten.

6.3 Organisatoriske endringer

I løpet av de årene som dekkes av rapporten er det gjort flere organisatoriske endringer i og mellom enhetene i politiet. Disse organisatoriske endringene vil kunne innvirke på sammenlignbarheten til enhetene internt over tid og med hverandre.

- Fra 1. januar 2017 ble ATK-senteret (Automatisk trafikkontroll), som tidligere var organisert under Møre og Romsdal politidistrikt, overført til Utrykningspolitiet. Om lag 25 årsverk flyttet fra Møre og Romsdal politidistrikt til Utrykningspolitiet.
- I november 2017 ble Vanylven kommune, som tidligere var organisert i Vest politidistrikt, overført til Møre og Romsdal politidistrikt. Overføringen bidro til at fire årsverk ble flyttet fra Vest politidistrikt til Møre og Romsdal politidistrikt.
- Fra 1. mai 2017 ble Midtre Hålogaland politidistrikt delt og slått sammen⁴⁰ med hhv. Troms og Nordland politidistrikt, hvilket også bidro til at årsverk og driftsmidler ble fordelt fra Nordland til Troms politidistrikt.
- Namsfogdene i de store byene Oslo, Bergen, Trondheim og Stavanger var tidligere egne forvaltningsenheter. Namsfogdene i Bergen, Stavanger og Trondheim ble underlagt hhv. Hordaland politidistrikt, Rogaland politidistrikt og Sør-Trøndelag politidistrikt i 2008. Namsfogden i Oslo ble underlagt Oslo politidistrikt i 2017.
- I perioden 2008-2017 ble det etablert barnehus i 12 politidistrikt.
- Politiets enhet for vandelskontroll og politiattester etablert i 2013. Enheten inngår i Finnmark politidistrikt.
- Det ble opprettet Støttesenter for kriminalitetsutsatte i politidistriktene høsten 2017.
- Kripos startet etableringen av et nasjonalt cyberkrimsenter, NC3, i 2018. Foreløpig er det kun tilsatt personer som var ansatte i Kripos fra før eller som man har fått gjennom særlige tildelinger (80 årsverk). Målsetningen for NC3 er rundt 150 årsverk i 2022.
- I 2017 overtok Politiets fellestjenester oppgaver knyttet til lønn- og regnskap fra politidistrikt og særorgan og etablerte et senter for lønn- og regnskap i Kristiansund. I tillegg ble arbeidsoppgaver knyttet til EBA, som renholds- og kantinedrift, sekvensielt overført til Politiets fellestjenester i 2017 og 2018. Deler av bemanningsoverføringen gjenstår fortsatt. I 2019 ble 5 årsverk overført fra Politihøgskolen til PFT.
- I 2016 og 2017 ble oppgaver og medarbeidere fra politidistrikt og særorgan overført i forbindelse med at PIT fikk et mer helhetlig ansvar for IKT i etaten. Nye stillinger ble også etablert for å imøtekomme økt oppgavemengde og erstatte bruk av eksterne konsulenter.

I rapporten analyseres utgiftssiden i politiet. Inntektssiden behandles gjennomgående ikke⁴¹, da gebyrinntekter og bøter som politiet regnskapsfører overføres til statskassen. Det blir imidlertid korrigert for internhandel, se avsnitt 6.4 for en nærmere beskrivelse.

6.4 Datakilder og databehandling

Regnskapstall for alle enheter over hele perioden er hentet fra etatens økonomisystem. Grunnlaget for kontoføringen i den enkelte enhet er kontoplan for politi- og lensmannsetaten. Etaten fører regnskap etter kontantprinsippet. Nærmere opplysninger om lønnsutgifter er hentet fra politiets lønns- og personalsystem (SAP). Tall for overtid er basert på utbetalt overtid og ikke opptjent overtid. Alle politidistrikter og særorgan benyttet SAP fra mai 2008. Årsverkstallene inkluderer antall lønnede årsverk, men ekskluderer ansatte i fødselspermisjon, timelønnede, ansatte på pensjonistvilkår og innleide eksterne.

For å fange opp variasjoner gjennom året, er det foretatt et uttrekk av alle lønnede ansatte den siste datoen i hver måned. Med utgangspunkt i de ansattes stillingsandel og tilstedeværelsesgrad innenfor ulike typer ulønnede permisjoner og eventuell uføregrad, er det beregnet antall lønnede månedsverk. Gjennomsnittet av antall lønnede månedsverk for et år er benyttet til å beregne antall årsverk per år. I tillegg vises antall årsverk per 31. desember hvert år. Det er årsverk per 31. desember som danner grunnlag for rapporteringen i politidistriktene. Gjennomsnittsberegninger er av interesse fordi bemanning i politiet varierer i løpet av året. Et

⁴⁰ I en overgangsperiode 1.1.2016-30.4.2017 ble Midtre Hålogaland politidistrikt styrt av Nordland politidistrikt og regnskaps- og bemanningstall for Midtre Hålogaland inngår i denne perioden i Nordland politidistrikt.

⁴¹ Med unntak av refusjoner fra NAV.

gjennomsnitt vil gi et bilde over hvordan bemanningen hadde vært hvis de ulike sesongvariasjonene ble fordelt over hele året.

Fra 1.1.2010 ble det gjort en endring i rutiner for avlønning av beordrede⁴² til Utrykningspolitiet. Politidistriktet hvor den enkelte var ansatt skulle utbetale lønnen til de som jobber i Utrykningspolitiet. Politidistriktet fikk kompensert disse midlene gjennom budsjettrammen (fast lønn) og korreksjoner i løpet av året (variabellønn). Fra og med 2016 ble variabellønn for beordrede til UP igjen belastet UP og ikke distriktene. Fast lønn ble fortsatt belastet politidistriktene. Dette medfører at stillingsutgiftene i Utrykningspolitiet har blitt redusert fra 2010, selv om antallet årsverk har økt. De variable lønnsutgifter for UP er derfor foholdsmessig høye i forhold til antall ansatte fordi UP også belastes for variabel lønn til innbeordrede. Samme avlønningsrutine gjelder også for beordrede til Reinpolitiet (Finnmark politidistrikt).

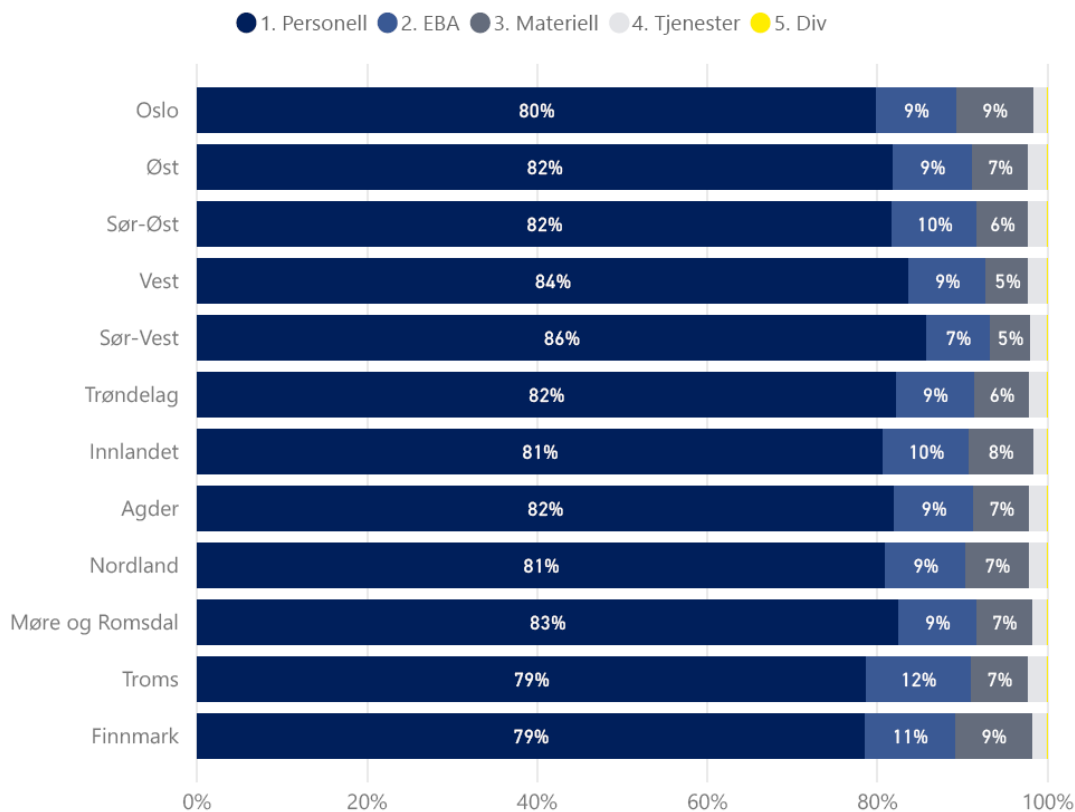
Ansatte som lønnes av etaten, men som er i utenlandstjeneste, vil være inkludert i beregningen av årsverk. De som er i utenlandstjeneste vil i all hovedsak ha stillingskode som internasjonal rådgiver, som er en sivil stillingskode. Lønnsutgiftene i forbindelse med utenlandstjeneste innenfor internasjonale operasjoner refunderes fra Utenriksdepartementet. Ved permisjon fra en stilling i etaten for å jobbe et annet sted i etaten, vil man være lønnet og dermed telles der man faktisk jobber. Dersom man er beordret til å jobbe et annet sted i etaten enn der man opprinnelig er ansatt, vil man lønnes fra og dermed telles som årsverk der man opprinnelig er ansatt. Enhet for registrerte utgifter og årsverk er dermed sammenfallende. På grunn av utenlandstjeneste og beordringer kan noen politidistrikt være registrert med flere lønnede årsverk enn det de faktisk har tilgjengelig i distriktet, og særorgan med færre lønnede årsverk enn det de har tilgjengelig.

Ved internhandel vil den ene enhets utgift være en annen enhets inntekt og i prinsippet være et nullsumspill for etaten som helhet. Den enkelte enhets utgifter til materiell og polititjenester inngår som en del av enhetens driftsutgifter. Inntekter fra internhandel kan disponeres av enheten, og må derfor trekkes fra driftsutgiftene for å gi et mer reelt bilde av økonomien i både enheten og etaten totalt. Eksempelvis kjøper Politiets fellestjenester (PFT) inn uniformer som selges videre til politidistrikt og særorgan. Dersom det ikke korrigeres for inntekter fra internhandel, vil uniformen utgiftsføres to ganger – både ved innkjøp i Politiets fellestjenester (som kjøp av varer for videresalg) og ved videresalg til en annen enhet. Brutto omsetning (utgifter) i Politiets fellestjenester (PFT) må derfor reduseres for denne omsetningen for å gi det riktige kostnadsbilde av enhetens drift. Kjøp av tjenester mellom distrikt og særorgan blir ført direkte på den enheten som skal ha den endelige belastningen.

⁴² Etter § 21 i Politiloven kan embets- og tjenestemenn i politi- og lensmannsetaten beordres til midlertidig å gjøre tjeneste i annet distrikt, i et av politiets særorganer, i departementet, i Politidirektoratet eller til å tjenestegjøre uten hensyn til distriktsgrenser, samt å gjennomgå kurs ved Politihøgskolen eller annen utdanning for polititjenesten. På samme måte kan embets- og tjenestemenn i Politidirektoratet beordres til midlertidig tjeneste i et politidistrikt, i et særorgan eller i departementet.

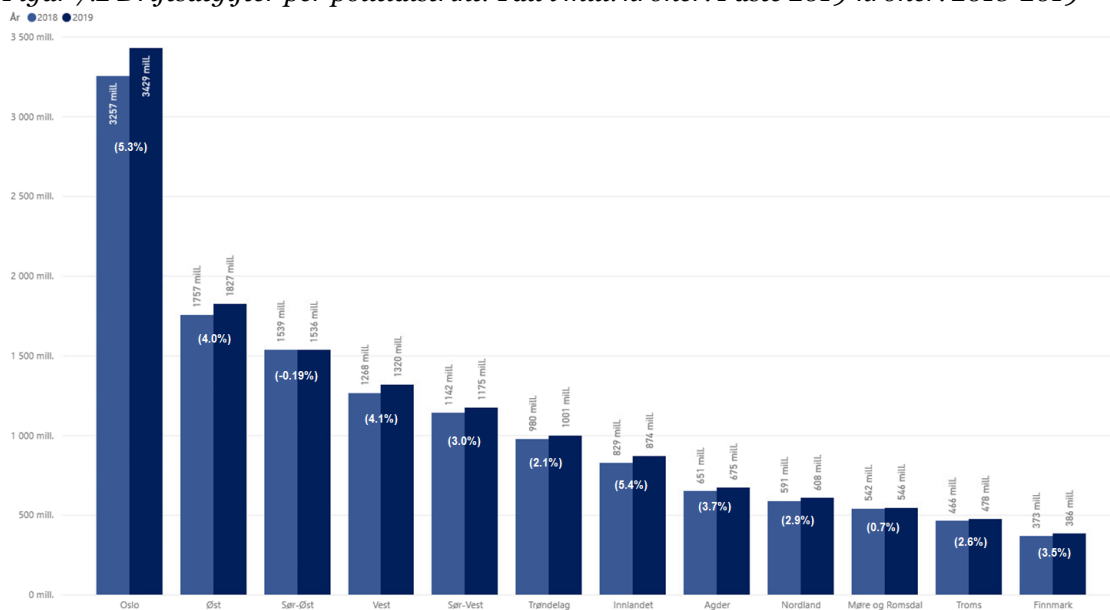
7 VEDLEGG 2 TABELLER OG FIGURER

Figur 7.1 Fordeling av politidistriktenes driftsutgifter. Prosent. 2019

Kilde: Politidirektoratet

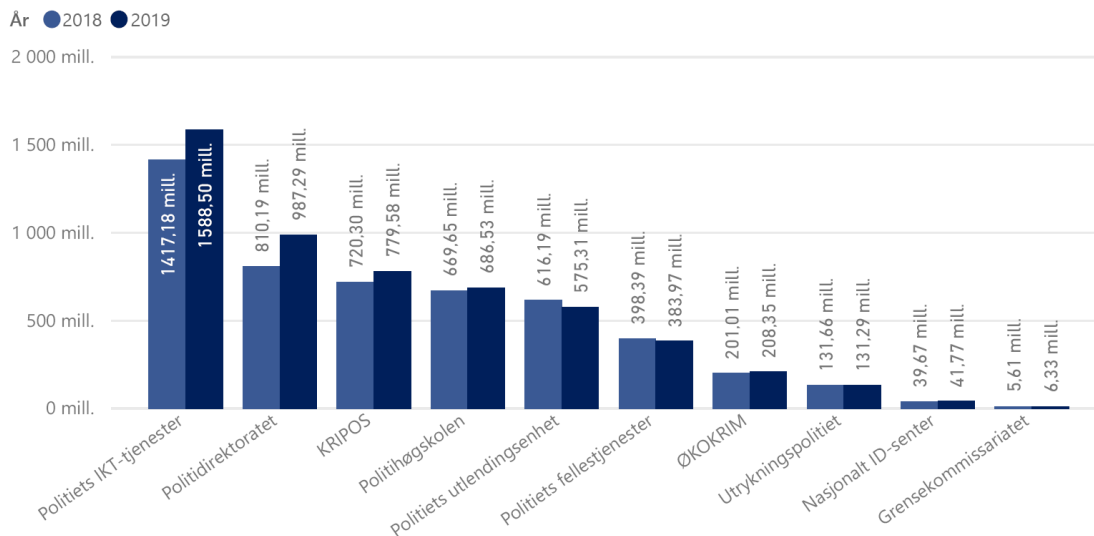
Figur 7.2 Driftsutgifter per politidistrikt. Tall i mill. kroner. Faste 2019-kroner. 2018-2019¹⁾

¹⁾ Endring i prosent vises i parentes.

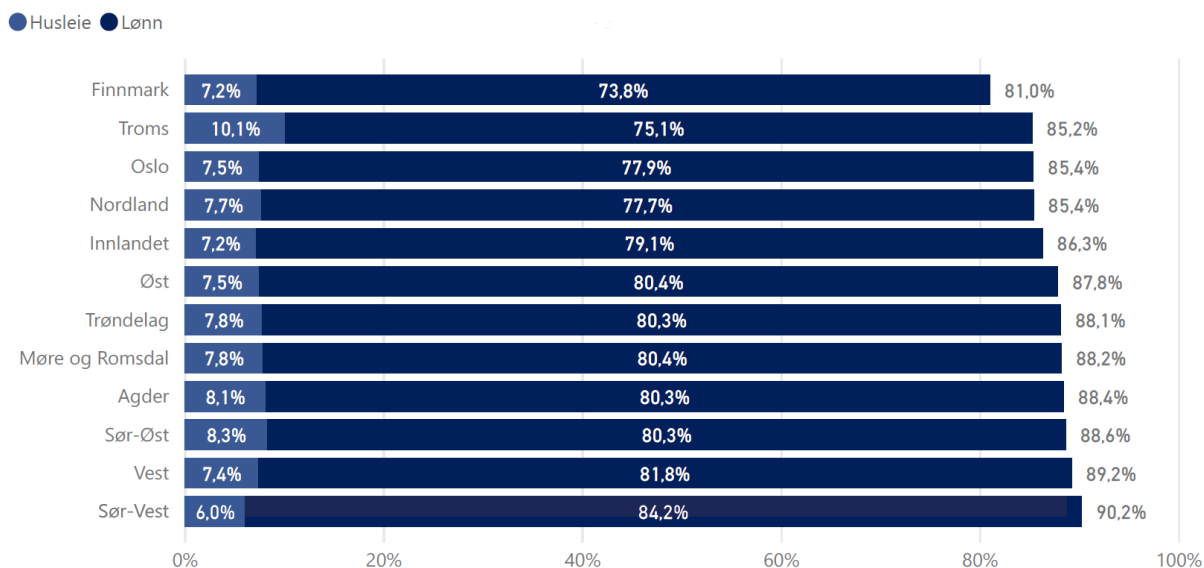
Kilde: Politidirektoratet

Figur 7.3 Driftsutgifter i særorgan og Andre enheter. Tall i mill. kroner. Faste 2019-kroner. 2018-2019

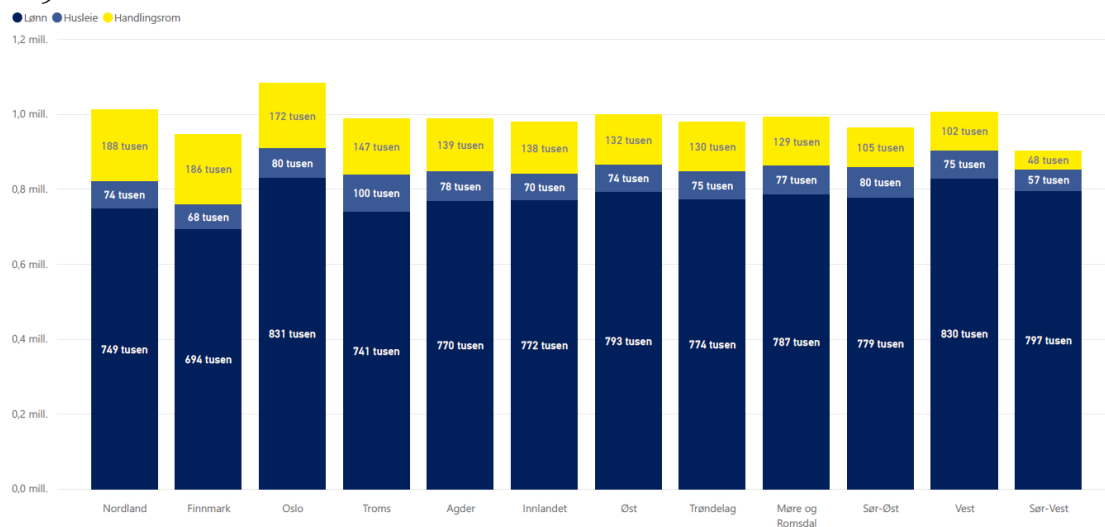
Kilde: Politidirektoratet

Figur 7.4 Utgifter til lønn og husleie i prosent av totale driftsutgifter per politidistrikt. Prosent. 2019

Kilde: Politidirektoratet

Figur 7.5 Politidistriktenes kortsiktige handlingsrom målt opp mot tildelt ramme per årsverk, 2019¹⁾

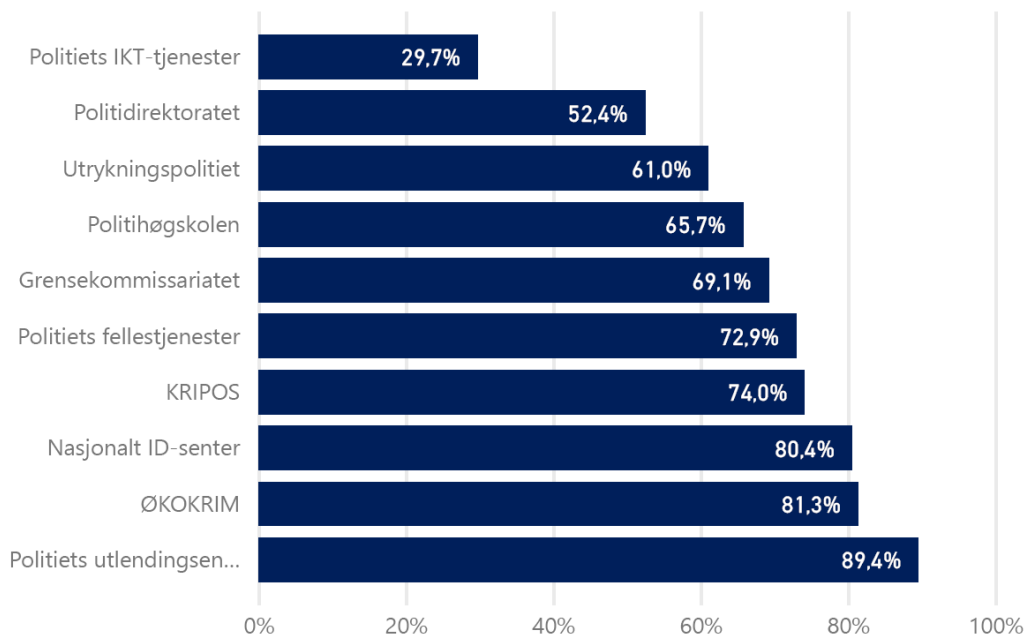

1) Figuren sier ikke noe om at øremerkede midler til politistillinger er benyttet til andre formål. Forsinkelser i utbetalinger av lønnsoppgjør og andre kostnader fremkommer heller ikke i figuren. Dette må sees i sammenheng med at flere politidistrikt hadde et underforbruk i 2019.

Kilde: Politidirektoratet

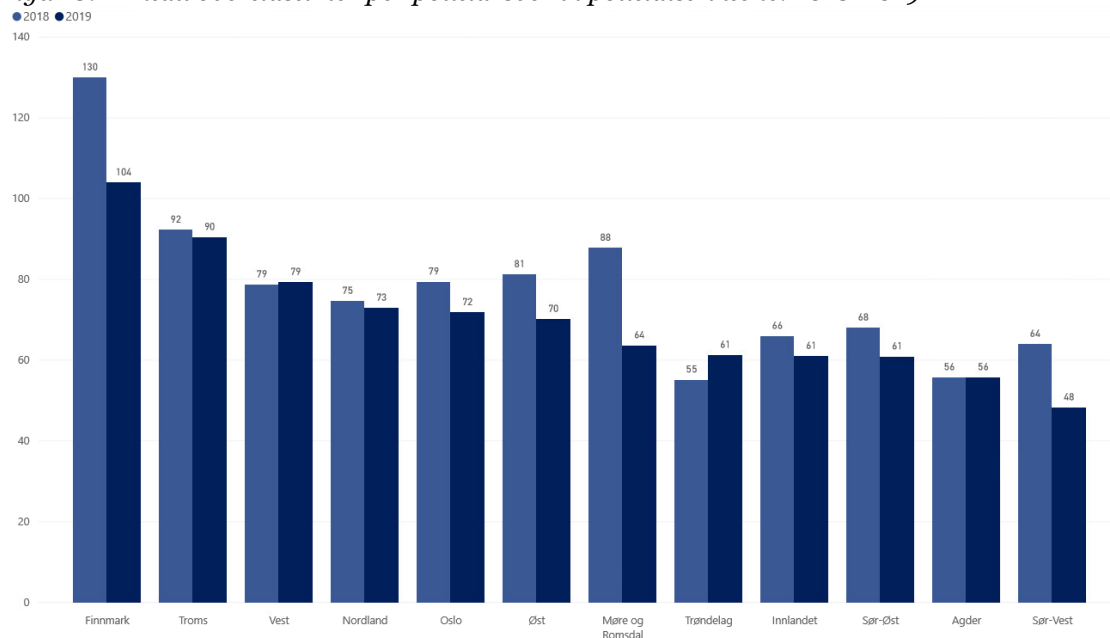
8 VEDLEGG 3 TABELLER OG FIGURER

Figur 8.1 Personellutgiftenes andel av driftsutgiftene i særorgan og Andre enheter. Prosent. 2019

Kilde: Politidirektoratet

Figur 8.2 Antall overtidstimer per politiårverk i politidistriktene. 2018-2019¹⁾²⁾

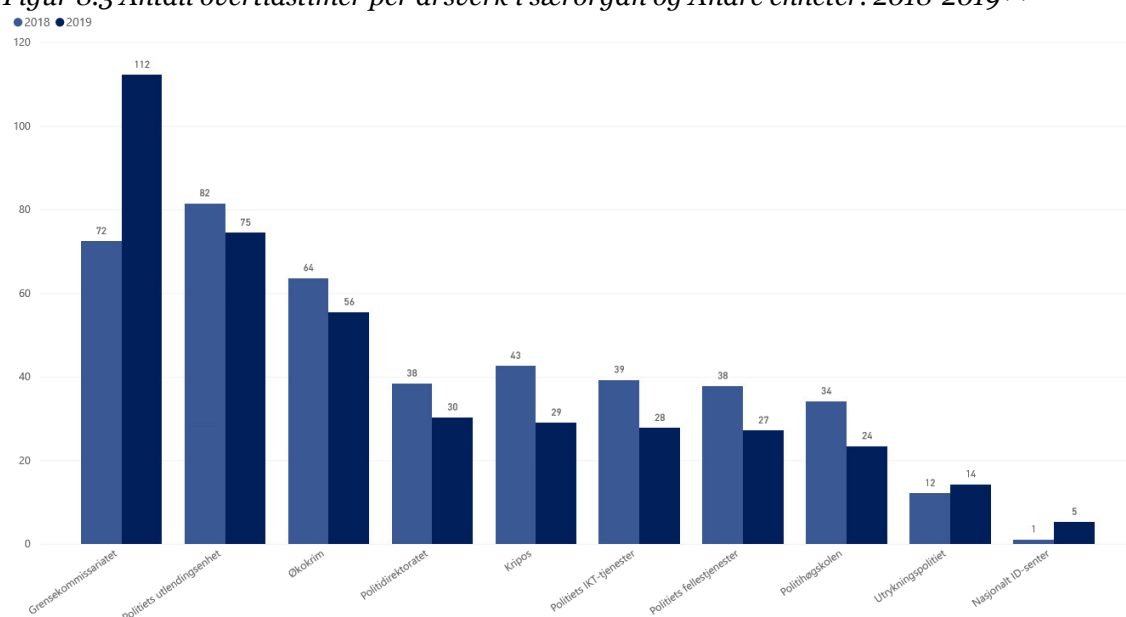

¹⁾ Overtidstimer blir registrert på den enheten medarbeideren opprinnelig er ansatt.

²⁾ Tallene er basert på opptjente timer, imotsetning til tabell 3.2 som viser utbetalte timer.

Kilde: Politidirektoratet

Figur 8.3 Antall overtidstimer per årsverk i særorgan og Andre enheter. 2018-2019¹⁾²⁾

¹⁾ Overtidstimer blir registrert på den enheten medarbeideren opprinnelig er ansatt.

²⁾ Tallene er basert på opptjente timer, imotsetning til tabell 3.2 som viser utbetalte timer.

Kilde: Politidirektoratet

9 VEDLEGG 4 TABELLER OG FIGURER

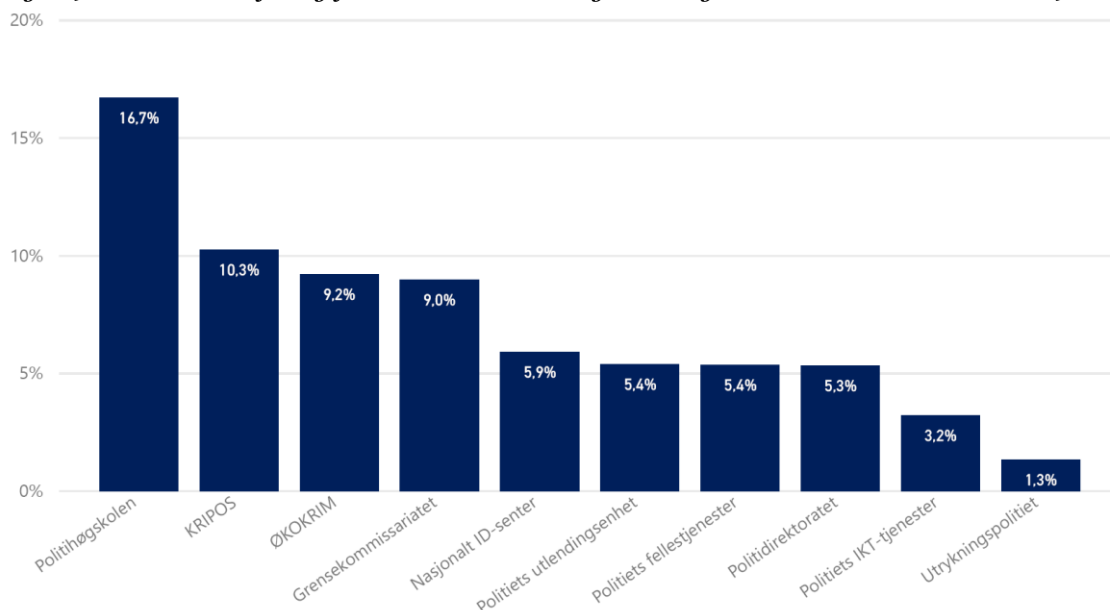
Tabell 9.1 EBA-utgifter per enhet. Tall i mill. kroner. 2019¹⁾

Enhet	div	drift	energi	husleie	vedlikehold	Totalt
Oslo	16 mill.	24 mill.	23 mill.	256 mill.	3 mill.	323 mill.
Øst	8 mill.	10 mill.	10 mill.	136 mill.	6 mill.	170 mill.
Sør-Øst	3 mill.	9 mill.	9 mill.	127 mill.	4 mill.	153 mill.
Politihøgskolen	2 mill.	9 mill.	7 mill.	115 mill.	2 mill.	135 mill.
Vest	10 mill.	5 mill.	6 mill.	97 mill.	1 mill.	120 mill.
Trøndelag	4 mill.	4 mill.	6 mill.	78 mill.	0 mill.	92 mill.
KRIPOS	0 mill.	2 mill.	7 mill.	80 mill.	0 mill.	90 mill.
Innlandet	11 mill.	3 mill.	5 mill.	63 mill.	6 mill.	88 mill.
Sør-Vest	6 mill.	3 mill.	7 mill.	71 mill.	1 mill.	87 mill.
Politiets IKT-tjenester	12 mill.	5 mill.	5 mill.	51 mill.	0 mill.	73 mill.
Politidirektoratet	18 mill.	0 mill.		53 mill.		70 mill.
Agder	2 mill.	1 mill.	4 mill.	55 mill.	1 mill.	63 mill.
Troms	1 mill.	3 mill.	3 mill.	48 mill.	4 mill.	59 mill.
Nordland	2 mill.	3 mill.	5 mill.	47 mill.	1 mill.	57 mill.
Møre og Romsdal	0 mill.	3 mill.	2 mill.	43 mill.	2 mill.	50 mill.
Finnmark	2 mill.	2 mill.	3 mill.	28 mill.	7 mill.	41 mill.
Politiets utlendingsenhet	0 mill.	2 mill.	2 mill.	31 mill.	1 mill.	37 mill.
Politiets fellestjenester	-11 mill.	12 mill.	4 mill.	21 mill.	3 mill.	28 mill.
ØKOKRIM	3 mill.	1 mill.	1 mill.	19 mill.	0 mill.	24 mill.
Nasjonalt ID-senter	1 mill.	0 mill.	0 mill.	2 mill.	0 mill.	4 mill.
Utrykningspolitiet		0 mill.	0 mill.	2 mill.	0 mill.	2 mill.
Grensekommisariatet		0 mill.	0 mill.	1 mill.	0 mill.	1 mill.
Totalt	89 mill.	99 mill.	111 mill.	1 423 mill.	43 mill.	1 766 mill.

¹⁾ Tabellen viser tall slik de fremkommer i regnskapet. Dette kan gi et noe skjevt bilde for enhetene POD, PIT og PFT da det er PFT som belastes og betaler fakturaer for driftskostnader som energi ol. Kostnadene belastes PIT og POD i ettertid. Eksempelvis har PFT har en inntekt på 11 mill. kroner i diverse kategorien som skyldes viderebelastning av kostnader.

Kilde: Politidirektoratet

Figur 9.1 Andel av driftsutgifter til husleie i særorganene og Andre enheter. Prosent. 2019

Kilde: Politidirektoratet

Tabell 9.2 Utgifter til husleie per årsverk i politidistrikt. Faste 2019-kroner. 2015-2019

Enhet	2015	2016	2017	2018	2019
Troms	78,8 tusen	98,5 tusen	97,3 tusen	91,3 tusen	99,6 tusen
Nordland	83,1 tusen	83,9 tusen	83,5 tusen	76,1 tusen	74,2 tusen
Agder	78,7 tusen	87,2 tusen	82,5 tusen	73,1 tusen	78,0 tusen
Oslo	80,3 tusen	74,5 tusen	79,8 tusen	81,1 tusen	79,7 tusen
Sør-Øst	74,0 tusen	72,6 tusen	73,5 tusen	77,5 tusen	80,4 tusen
Møre og Romsdal	79,9 tusen	71,4 tusen	75,6 tusen	72,5 tusen	76,7 tusen
Vest	73,4 tusen	73,6 tusen	74,2 tusen	73,8 tusen	74,7 tusen
Trøndelag	75,1 tusen	76,7 tusen	73,5 tusen	67,9 tusen	75,0 tusen
Øst	74,7 tusen	73,2 tusen	73,8 tusen	71,2 tusen	73,6 tusen
Innlandet	76,4 tusen	76,5 tusen	75,0 tusen	69,6 tusen	69,8 tusen
Finnmark	74,7 tusen	70,5 tusen	71,5 tusen	70,4 tusen	67,6 tusen
Sør-Vest	36,9 tusen	58,3 tusen	60,1 tusen	56,9 tusen	56,9 tusen
Totalt	73,7 tusen	74,4 tusen	75,7 tusen	73,9 tusen	75,4 tusen

Kilde: Politidirektoratet

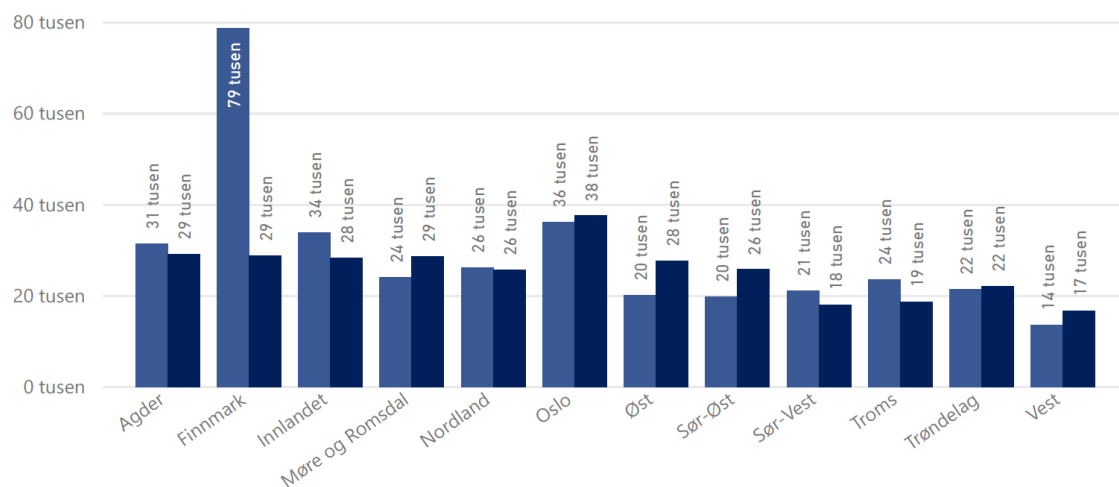
Tabell 9.3 Fordeling av utgifter til IKT-materiell. Prosent. 2019

IKT-materiell	1. Politidistrikt	2. Særorgan	3. Andre enheter	Totalt
driftskostnader telefoni og internett m.m.	9%	1%	5%	14%
maskinvare	20%	6%	25%	50%
programvare	4%	5%	26%	35%
Totalt	32%	12%	56%	100%

Kilde: Politidirektoratet

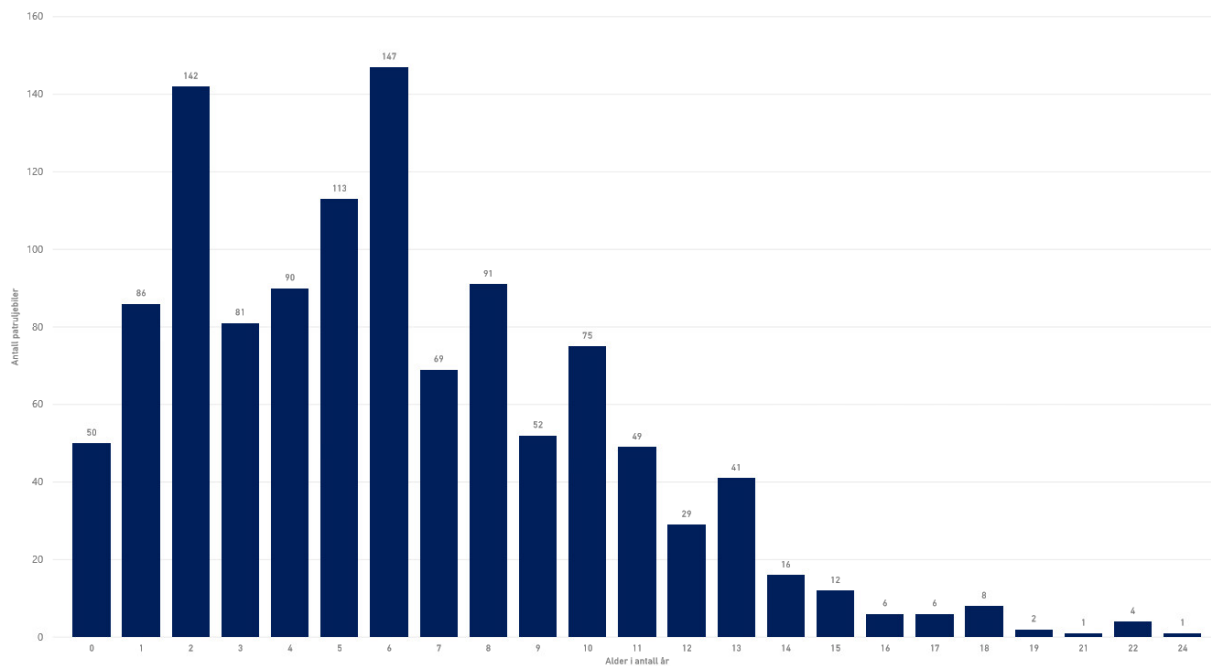
Figur 9.2 Utgifter til transport per årsverk i politidistrikt. Målt i faste 2019-kroner. 2018-2019

År ● 2018 ● 2019

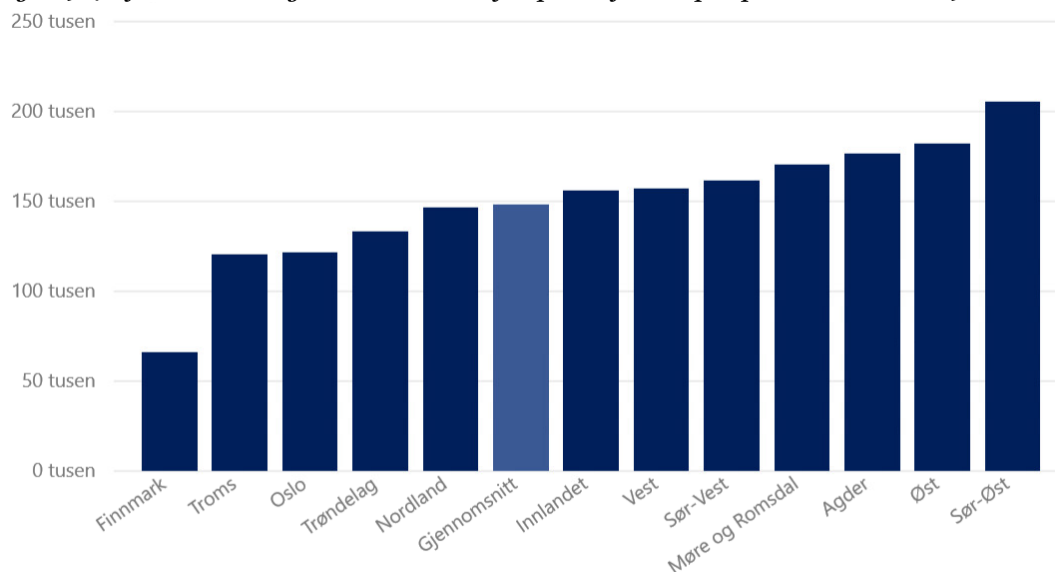
Kilde: Politidirektoratet

Figur 9.3 Fordeling av patruljebiler som funksjon av alder (målt i år). Status per 30.09.2019

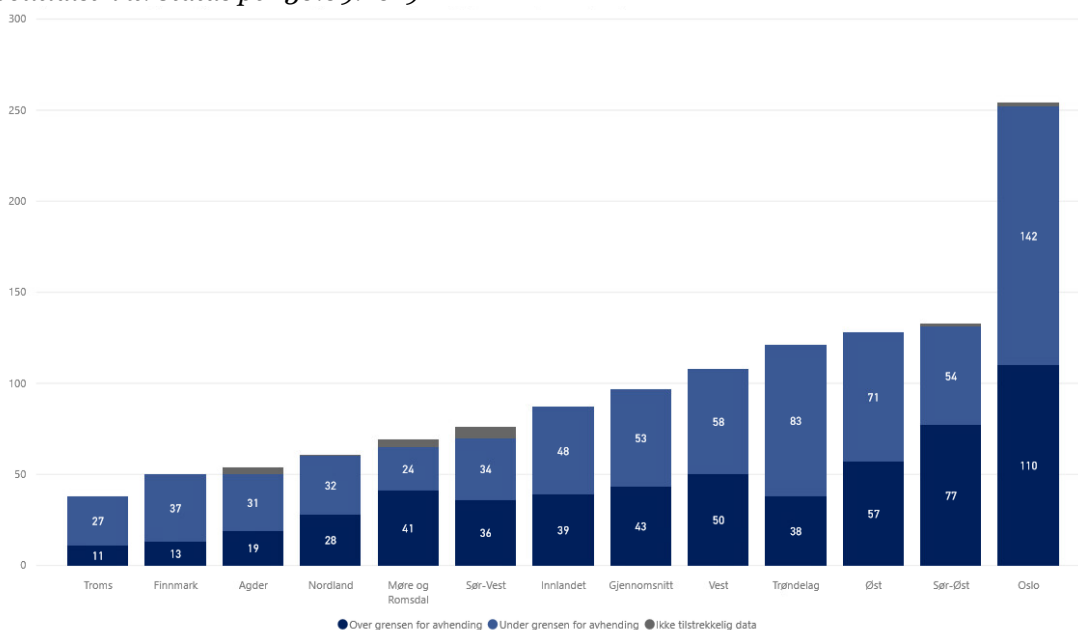
Kilde: Politiets fellestjenester

Figur 9.4 Gjennomsnittlig kilometerstand for patruljebiler per politidistrikt. 2019

Kilde: Politiets fellestjenester

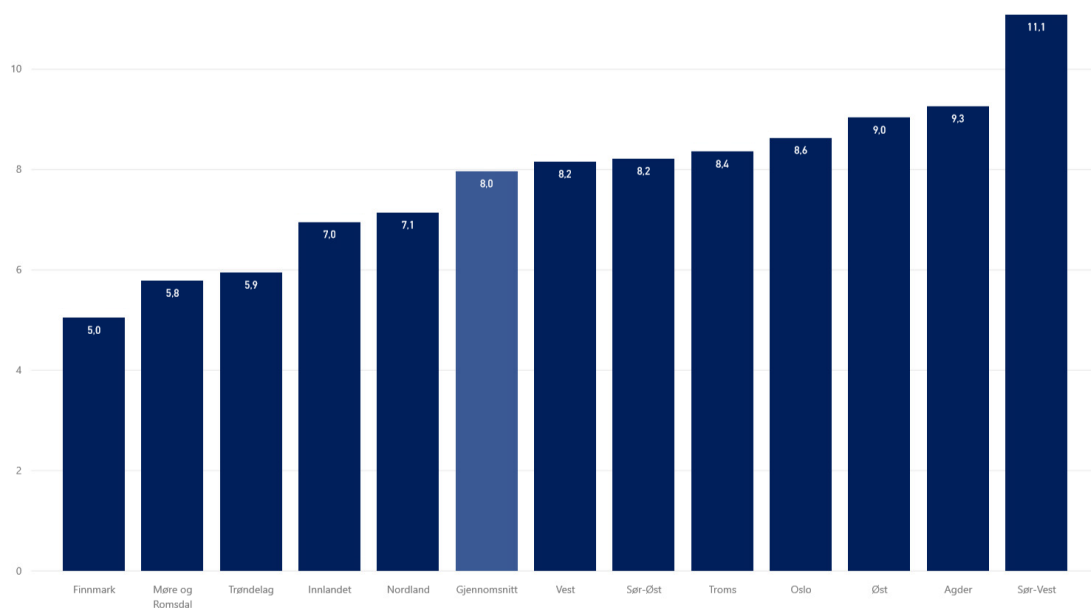
Figur 9.5 Antall patruljebiler som er over 6,5 år gamle eller har kjørt mer enn 250 000 km, per politidistrikt. Status per 30.09.2019¹⁾

¹⁾ PFTs anbefaling for avhending av patruljekjøretøy med utgangspunkt i alder og kjøretøylengde er satt til henholdsvis 6,5 år og 250 000 kilometer.

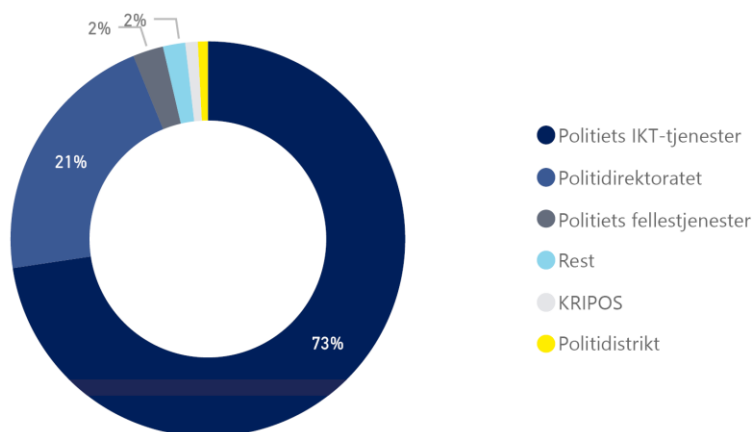
Kilde: Politiets fellestjenester

Figur 9.6 Antall politiårsverk per patruljebil. 2019

Kilde: Politiets fellestjenester

Figur 9.7 Andel av de totale utgiftene til IKT-tjenester fordelt på enheter. Prosent. 2019

Kilde: Politidirektoratet

10 VEDLEGG 5 TABELLER OG FIGURER

Tabell 10.1 Antall politiårsverk fordelt på politidistrikt, særorgan og Andre enheter. 2015-2019¹⁾

	2015		2016		2017		2018		2019		Endring i prosent 2015-2019	Endring i prosent 2018-2019
	Per 31.12	Gjennomsnitt	Per 31.12	Gjennomsnitt	Per 31.12	Gjennomsnitt	Per 31.12	Gjennomsnitt	Per 31.12	Gjennomsnitt	Gjennomsnitt	Gjennomsnitt
Agder politidistrikt	436	435	431	439	454	454	477	482	498	500	15 %	4 %
Finnmark politidistrikt	227	212	228	235	221	223	241	228	258	252	19 %	11 %
Innlandet politidistrikt	512	509	516	514	560	541	602	585	593	605	19 %	4 %
Møre og Romsdal politidistrikt***	334	332	341	337	400	365	386	394	407	399	20 %	1 %
Nordland politidistrikt**	433	431	443	433	423	423	421	421	447	436	1 %	4 %
Oslo politidistrikt*	2 033	1975	2 017	2008	2 128	2081	2 155	2104	2 176	2193	11 %	4 %
Sør-Vest politidistrikt	725	700	726	718	804	764	838	817	813	843	20 %	3 %
Sør-Øst politidistrikt	1 021	1020	1 022	1039	1 079	1058	1 095	1099	1 079	1093	7 %	-1 %
Troms politidistrikt**	201	199	225	212	287	263	330	307	326	318	60 %	4 %
Trøndelag politidistrikt	637	638	676	643	716	690	707	720	712	719	13 %	0 %
Vest politidistrikt***	815	806	841	822	863	867	855	860	905	881	9 %	2 %
Øst politidistrikt	1 104	1062	1 037	1061	1 145	1094	1 185	1145	1 181	1157	9 %	1 %
SUM DISTRIKT	8478	8318	8501	8461	9079	8823	9292	9163	9394	9395	13 %	3 %
KRIPOS	210	210	219	210	244	225	287	258	278	280	34 %	9 %
Økokrim	28	31	29	29	34	32	47	39	46	46	49 %	17 %
Utrykningspolitiet	25	26	24	24	17	18	16	16	15	16	-38 %	0 %
Politiets utlendingsenhet	348	291	317	334	241	264	244	251	200	217	-25 %	-13 %
SUM SÆRORGAN	612	556	588	597	536	538	594	563	539	559	0 %	-1 %
Grensekommissariatet												
Nasjonalt ID-senter												
Namsfogden i Oslo*												
Politiets Fellesjenester	1	1	2	1	5	4	4	5	4	4	300 %	-14 %
Politiets IKT-tjenester	5	4	11	7	10	11	9	9	8	9	111 %	-6 %
Politidirektoratet	41	38	44	42	52	49	55	54	63	58	55 %	7 %
Politiøghøgskolen	111	110	108	108	109	108	109	109	106	107	-3 %	-3 %
SUM ANDRE ENHETER	158	153	165	158	176	171	177	178	181	178	16 %	0 %
SUM	9 247	9 028	9 254	9 216	9 791	9 532	10 063	9 904	10 113	10 132	12 %	2 %

¹⁾ Se vedlegg 1 for dokumentasjon av hvordan årsverk er beregnet. Ansatte i fødselspermisjon, timelønnede, ansatte på pensjonistvilkår og innleide eksterne inngår ikke i datagrunnlaget.

*Per 1. april 2017 ble Namsfogden i Oslo innlemmet i Oslo politidistrikt. I tallene ovenfor inngår årsverk tilknyttet Namsfogden i Oslo i Oslo politidistrikt fra 1.1.2017

** I reformen ble Midtre Hålogaland politidistrikt delt mellom Troms og Nordland politidistrikt. Medarbeidere som var overført til Troms ble systemmessig overført først fra 1.5.2017. I perioden 1.1.2016 til 30.4.2017 ble årsverkene telt under Nordland.

*** Vanylven kommune var underlagt Vest politidistrikt t.o.m. 07.11.2017. Kommunen ligger under Møre og Romsdal politidistrikt fra 08.11.2017.

Kilde: Politidirektoratet.

Tabell 10.2 Antall årsverk i juriststillinger fordelt på politidistrikt, særorgan og Andre enheter. 2015-2019¹⁾

	2015		2016		2017		2018		2019		Endring i prosent 2015-2019	Endring i prosent 2018-2019
	Per 31.12	Gjennomsnitt	Per 31.12	Gjennomsnitt	Per 31.12	Gjennomsnitt	Per 31.12	Gjennomsnitt	Per 31.12	Gjennomsnitt	Gjennomsnitt	Gjennomsnitt
Agder politidistrikt	36	35	37	35	36	36	38	37	35	37	6 %	-1 %
Finnmark politidistrikt	16	17	16	18	15	16	18	15	20	19	12 %	23 %
Innlandet politidistrikt	41	39	41	43	43	42	41	42	46	43	10 %	2 %
Møre og Romsdal politidistrikt***	26	24	28	27	28	28	29	28	30	29	17 %	2 %
Nordland politidistrikt**	40	40	41	42	39	41	42	41	41	40	0 %	-3 %
Oslo politidistrikt*	159	158	163	160	166	165	183	175	196	193	22 %	10 %
Sør-Vest politidistrikt	75	71	75	72	78	78	77	75	77	76	6 %	1 %
Sør-Øst politidistrikt	99	98	103	102	101	100	100	99	92	96	-3 %	-3 %
Troms politidistrikt**	20	18	19	20	24	22	27	26	26	26	48 %	4 %
Trøndelag politidistrikt	52	53	53	55	53	52	54	54	55	56	6 %	4 %
Vest politidistrikt***	69	67	77	72	79	78	75	77	79	79	18 %	2 %
Øst politidistrikt	102	98	109	109	114	109	114	115	125	122	25 %	6 %
SUM DISTRIKT	734	719	761	754	775	766	798	784	822	815	13 %	4 %
KRIPOS	18	17	17	18	20	19	22	20	21	21	27 %	6 %
Økokrim	33	34	32	32	34	32	33	32	34	33	-4 %	1 %
Utrykningspolitiet	2	2	3	3	2	3	3	3	3	2	20 %	-20 %
Politiets utlendingsenhet	15	13	14	16	12	14	19	17	19	19	40 %	11 %
SUM SÆRORGAN	68	66	65	69	68	68	77	72	77	75	13 %	4 %
Grensekommisariatet							0	0	0	0		
Nasjonalt ID-senter							0	0	0	0		
Namsfogden i Oslo*												
Politiets Felles tjenester							0	0	0	0		
Politiets IKT-tjenester	2	1	2	2	2	2	1	2	0	0	-100 %	-100 %
Politidirektoratet	12	12	11	12	12	11	9	9	6	6	-47 %	-31 %
Politiøghøgskolen	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	0 %	0 %
SUM ANDRE ENHETER	17	16	16	17	17	16	13	14	9	9	-42 %	-32 %
SUM	819	801	843	840	860	850	888	870	908	899	12 %	3 %

¹⁾ Se vedlegg 1 for dokumentasjon av hvordan årsverk er beregnet. Ansatte i fødselspermisjon, timelønnede, ansatte på pensjonistvilkår og innleide eksterne inngår ikke i datagrunnlaget.

*Per 1. april 2017 ble Namsfogden i Oslo innlemmet i Oslo politidistrikt. I tallene ovenfor inngår årsverk tilknyttet Namsfogden i Oslo i Oslo politidistrikt fra 1.1.2017

** I reformen ble Midtre Hålogaland politidistrikt delt mellom Troms og Nordland politidistrikt. Medarbeidere som var overført til Troms ble systemmessig overført først fra 1.5.2017. I perioden 1.1.2016 til 30.4.2017 ble årsverkene telt under Nordland.

*** Vanylven kommune var underlagt Vest politidistrikt t.o.m. 07.11.2017. Kommunen ligger under Møre og Romsdal politidistrikt fra 08.11.2017.

Kilde: Politidirektoratet.

Tabell 10.3 Antall årsverk i sivile stillinger fordelt på politidistrikt, særorgan og Andre enheter. 2015-2019¹⁾

	2015		2016		2017		2018		2019		Endring i prosent 2015-2019	Endring i prosent 2018-2019
	Per 31.12	Gjennomsnitt	Per 31.12	Gjennomsnitt	Per 31.12	Gjennomsnitt	Per 31.12	Gjennomsnitt	Per 31.12	Gjennomsnitt	Gjennomsnitt	Gjennomsnitt
Agder politidistrikt	152	156	156	156	160	158	158	157	171	167	7 %	6 %
Finnmark politidistrikt	124	123	123	126	125	124	136	133	140	140	14 %	5 %
Innlandet politidistrikt	242	241	232	240	242	237	247	248	248	249	3 %	0 %
Møre og Romsdal politidistrikt***	149	153	144	150	133	128	129	131	130	130	-15 %	0 %
Nordland politidistrikt**	201	199	193	198	167	174	157	160	161	156	-22 %	-3 %
Oslo politidistrikt*	836	839	750	813	831	840	814	817	821	829	-1 %	2 %
Sør-Vest politidistrikt	314	310	313	316	299	316	327	312	320	324	4 %	4 %
Sør-Øst politidistrikt	425	425	408	419	404	412	385	402	398	396	-7 %	-1 %
Troms politidistrikt**	97	97	99	99	131	117	139	135	138	141	45 %	4 %
Trøndelag politidistrikt	250	251	240	244	245	244	265	259	266	264	5 %	2 %
Vest politidistrikt***	346	357	352	355	352	361	342	346	338	342	-4 %	-1 %
Øst politidistrikt	519	516	498	511	537	522	556	561	572	573	11 %	2 %
SUM DISTRIKT	3 654	3 666	3 509	3 628	3 627	3 632	3 653	3 662	3 702	3 710	1 %	1 %
KRIPOS	280	273	285	284	286	281	297	284	289	296	8 %	4 %
Økokrim	88	87	87	86	87	85	87	83	85	84	-3 %	1 %
Utrykningspolitiet	19	20	17	17	41	39	43	41	46	45	126 %	9 %
Politiets utlendingsenhet	404	372	524	479	487	504	452	464	368	414	11 %	-11 %
SUM SÆRORGAN	791	751	912	866	901	909	879	872	787	838	12 %	-4 %
Grensekommisariatet	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	3 %	0 %
Nasjonalt ID-senter	36	35	41	39	36	38	43	39	43	41	16 %	5 %
Namsfogden i Oslo*	114	113	113	114								
Politiets Felles tjenester	124	118	169	134	275	225	344	306	338	343	190 %	12 %
Politiets IKT-tjenester	252	239	451	342	473	463	485	477	507	499	109 %	5 %
Politidirektoratet	218	218	231	221	243	245	252	255	255	260	19 %	2 %
Politiets kolen	302	299	318	309	323	317	333	325	314	321	7 %	-1 %
SUM ANDRE ENHETER	1 050	1 028	1 329	1 164	1 355	1 293	1 462	1 408	1 462	1 469	43 %	4 %
SUM	5 495	5 445	5 751	5 659	5 882	5 834	5 994	5 942	5 951	6 018	11 %	1 %

¹⁾ Se vedlegg 1 for dokumentasjon av hvordan årsverk er beregnet. Ansatte i fødselspermisjon, timelønnede, ansatte på pensjonistvilkår og innleide eksterne inngår ikke i datagrunnlaget.

*Per 1. april 2017 ble Namsfogden i Oslo innlemmet i Oslo politidistrikt. I tallene ovenfor inngår årsverk tilknyttet Namsfoden i Oslo i Oslo politidistrikt fra 1.1.2017

** I reformen ble Midtre Hålogaland politidistrikt delt mellom Troms og Nordland politidistrikt. Medarbeidere som var overført til Troms ble systemmessig overført først fra 1.5.2017. I perioden 1.1.2016 til 30.4.2017 ble årsverkene telt under Nordland.

*** Vanylven kommune var underlagt Vest politidistrikt t.o.m. 07.11.2017. Kommunen ligger under Møre og Romsdal politidistrikt fra 08.11.2017.

Kilde: Politidirektoratet.

Tabell 10.4. Antall årsverk totalt per 1 000 innbyggere. Politidistrikt 2015-2019¹⁾

	2015	2016	2017	2018	2019	Endring i dekningsgrad 2015-2019	Endring i dekningsgrad 2018-2019
Agder politidistrikt	2,12	2,12	2,16	2,24	2,31	0,19	0,08
Finnmark politidistrikt	4,65	4,98	4,77	4,95	5,43	0,78	0,48
Innlandet politidistrikt	2,09	2,11	2,16	2,30	2,36	0,27	0,06
Møre og Romsdal politidistrikt***	1,95	1,96	1,96	2,07	2,09	0,14	0,02
Nordland politidistrikt**	2,42	2,42	2,45	2,57	2,61	0,19	0,04
Oslo politidistrikt*	3,56	3,52	3,61	3,58	3,60	0,04	0,02
Sør-Vest politidistrikt	2,11	2,14	2,23	2,32	2,37	0,27	0,06
Sør-Øst politidistrikt	2,21	2,21	2,21	2,25	2,26	0,06	0,02
Troms politidistrikt**	2,47	2,58	2,72	2,80	2,91	0,44	0,11
Trøndelag politidistrikt	2,10	2,08	2,15	2,24	2,23	0,13	-0,01
Vest politidistrikt***	2,11	2,12	2,21	2,18	2,20	0,09	0,02
Øst politidistrikt	2,40	2,38	2,40	2,50	2,51	0,10	0,01
SUM DISTRIKT	2,45	2,45	2,51	2,56	2,60	0,15	0,04
SUM INKL. SÆRORGAN OG ANDRE ENHETER	2,94	3,00	3,07	3,15	3,19	0,24	0,04

¹⁾ Tabellen bygger på gjennomsnittstall for årsverk hvert år, se vedlegg for en nærmere forklaring. Ansatte i fødselspermisjon, timelønnede, ansatte på pensjonistvilkår og innleide eksterne inngår ikke i datagrunnlaget.

*Per 1. april 2017 ble Namsfogden i Oslo innlemmet i Oslo politidistrikt. I tallene ovenfor inngår årsverk tilknyttet Namsfoden i Oslo i Oslo politidistrikt fra 1.1.2017

** I reformen ble Midtre Hålogaland politidistrikt delt mellom Troms og Nordland politidistrikt. Medarbeidere som var overført til Troms ble systemmessig overført først fra 1.5.2017. I perioden 1.1.2016 til 30.4.2017 ble årsverkene telt under Nordland.

*** Vanylven kommune var underlagt Vest politidistrikt t.o.m. 07.11.2017. Kommunen ligger under Møre og Romsdal politidistrikt fra 08.11.2017.

Kilde: Politidirektoratet

Tabell 10.5 Andelen årsverk fordelt på politimester/staber, funksjonelle og geografiske driftsenheter. Prosent. 31.12.2018 og 31.12.2019

Polididistrikt	Politimester og staber		Funksjonelle enheter		Geografiske enheter	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Oslo	3,0 %	3,0 %	58,6 %	60,6 %	38,4 %	36,4 %
Øst	4,2 %	4,3 %	50,4 %	52,2 %	45,4 %	43,5 %
Innlandet	3,8 %	3,9 %	40,0 %	42,1 %	56,2 %	54,0 %
Sør-Øst	3,8 %	3,7 %	45,3 %	45,1 %	50,9 %	51,2 %
Agder	5,5 %	5,0 %	41,6 %	42,5 %	53,0 %	52,5 %
Sør-Vest	3,7 %	3,9 %	50,7 %	51,7 %	45,6 %	44,4 %
Vest	4,3 %	4,0 %	47,6 %	47,0 %	48,1 %	49,1 %
Møre og Romsdal	5,7 %	6,0 %	40,1 %	40,0 %	54,1 %	54,0 %
Trøndelag	4,9 %	4,9 %	39,6 %	39,5 %	55,4 %	55,6 %
Nordland	4,8 %	4,7 %	38,4 %	37,7 %	56,8 %	57,6 %
Troms	8,9 %	8,4 %	38,9 %	40,4 %	52,2 %	51,3 %
Finnmark	7,3 %	7,1 %	54,0 %	54,5 %	38,7 %	38,4 %
Totalt	4,3 %	4,2 %	48,3 %	49,2 %	47,4 %	46,6 %

Kilde: Politidirektoratet

11 VEDLEGG 6 KONTOOVERSIKT

Tabell 11.1 Kontooversikt for de ulike utgiftspostene som benyttes i rapporten¹⁾

1. Personell	50008	67961	73221	69002	70002	53312
arbeidsgiveravgift	50010	67962	div	69005	70202	53319
54001	50011	67966	40001	69021	70203	67901
bevertning	50012	67967	40601	inventar	70204	67902
43011	50013	67968	43021	49501	70206	67909
43012	50014	refusjoner	45001	49502	70241	tolketjenester
div	50015	57001	49001	49503	70251	53321
59001	50016	57101	49701	49601	70401	53322
59002	50017	57201	64001	64101	70402	53323
59101	50018	57901	64901	65401	70403	53324
59102	50019	58001	65001	kjøpte varer for videresalg	70406	67921
59103	50021	58002	65101	32004	70909	67922
59104	50049	58101	65906	32010	4. Tjenester	67923
59601	50091	58102	65999	43001	administrative konsulenttjenester	67924
59901	50501	58901	66481	931001	67201	67926
59902	50502	reise	66601	kontor	67211	67927
59905	50503	71001	66741	61001	67221	utdannings-tjenester
59908	50504	71301	66791	61101	67301	53302
59909	50505	71302	66991	61901	67311	53303
73501	50506	71311	73001	68001	67321	53304
74001	50509	71314	75001	68201	67401	67991
74101	50591	71315	75501	68401	andre fremmede tjenester	67992
77101	51001	71316	75601	68406	67999	økonomitjenester
fordel	51002	reise - uttransport	76001	68411	andre tjenester	53341
52001	51003	71304	76021	68991	47001	67001
52101	51004	71312	76031	69401	53301	67002
52201	51005	71313	ikt	politistyr	53351	67003
52301	51011	2. EBA	43031	49231	67402	67601
52401	51012	div	47401	49911	67911	5. Div
52501	51013	48001	49801	49912	67939	div
52809	51014	63901	49802	49921	67971	77701
52901	51015	63911	49805	49931	67981	77702
53001	51016	63912	49811	49941	67982	77703
53002	51017	63914	49812	49951	69402	77709
59201	51018	63916	49821	49952	div	77909
59301	51019	63917	49841	65701	67952	77971
godtgjørelse	51021	63999	49851	65702	67953	78201
53901	51049	drift	49861	65703	67954	78301
53902	51091	63601	64201	65704	etterforsknings-tjenester	78701
53903	51501	63602	64301	65901	67941	78702
53904	51502	63611	64305	65902	67943	78703
53909	51503	63621	64401	65903	67951	78707
55001	51504	63641	65201	65904	69071	78711
55301	51505	63651	65501	65911	ikt	81501
71371	51506	energi	65502	66711	67101	81511
71501	51509	63401	65505	66721	67111	81601
71901	51591	husleie	65521	66731	67121	81909
IKT-tjenester	54201	63011	65541	transport	67202	84001
31415	57909	63012	65551	49211	67212	84101
31416	Lønns-godtgjørelse	63101	65561	49221	67501	84701
Interne felleskostnader	50007	63102	65621	49311	67502	85101
64216	50009	63201	65905	49312	67503	85301
64219	møter/kurs	63202	66401	49313	67504	85501
67965	59903	vedlikehold	66402	64501	67505	87201
Interne timer	68601	66001	66405	64502	967201	87601
67969	68611	66002	66406	64601	967211	87701
lønn	68701	66301	66421	64602	967221	87801
32001	68702	66302	66441	64603	juridiske tjenester	
32002	68703	3. Materiell	66451	64604	53331	
32003	68801	annonser og profilering	66461	66801	67931	
50001	polititjenester	68301	66471	66809	legetjenester	
50002	31411	73201	69001	70001	53311	

¹⁾ Tilhørende kontonavn til kontonummer kan lastes ned fra DFØ:

<https://dfo.no/filer/Fagområder/Standard-kontoplan/Standard-kontoplan-med-endringer-av-29.11.18.xlsx>

²⁾ Konto for internhandel i perioden 2014-2017.

Kilde: Kontoplan for Politi- og lensmannsetaten og Politidirektoratet